

ARBEIDERNES
FAGLIGE LANDSORGANISATION

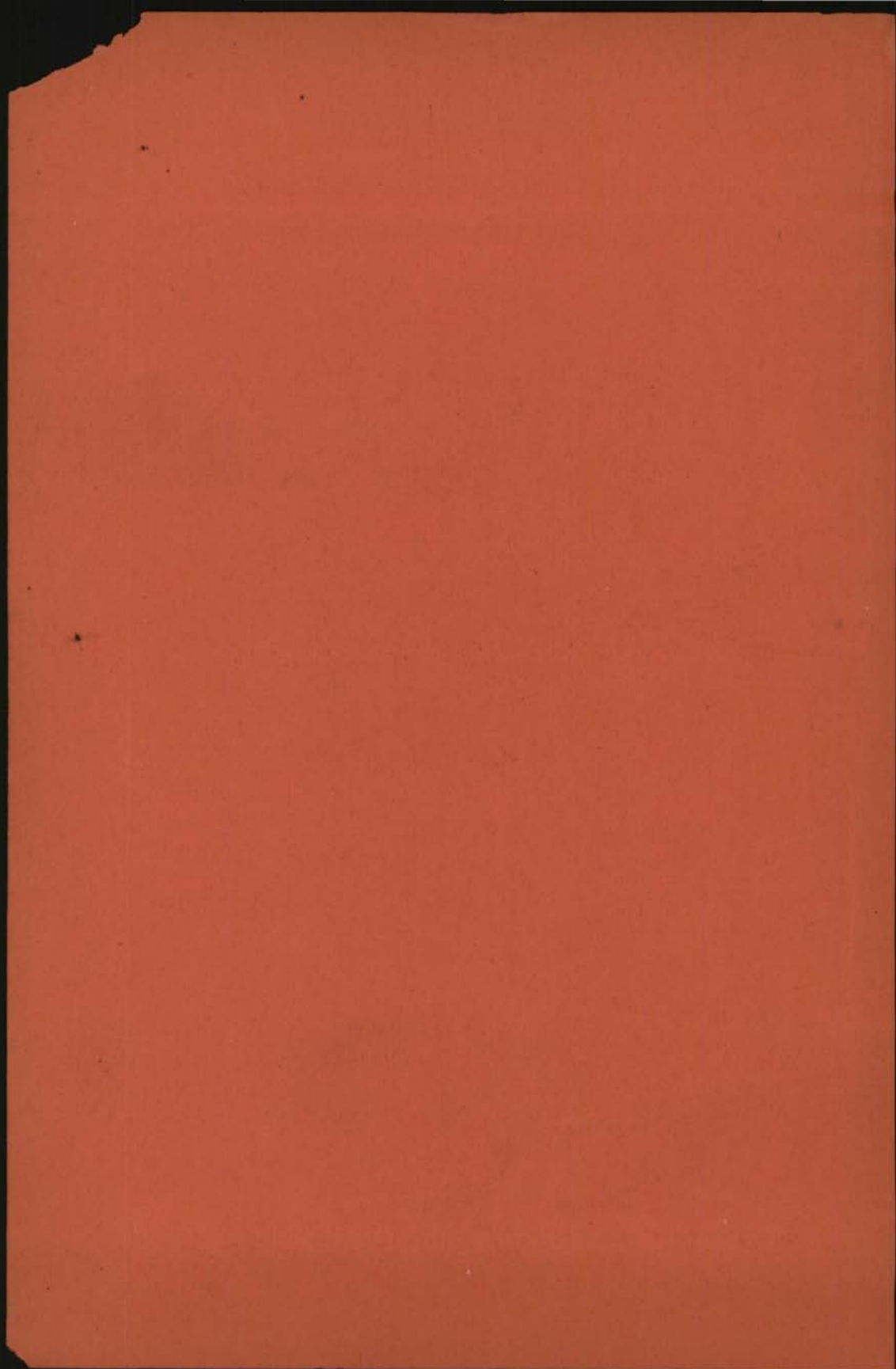

KONGRESSEN 1916

DAGSORDEN OG FORSLAG
MED MOTIVER

KRISTIANIA 1916 .: TRYKT I ARBEIDERNES AKTIETRYKKERI

ARBEIDERNES
FAGLIGE LANDSORGANISATION

KONGRESSEN 1916

DAGSORDEN OG FORSLAG
MED MOTIVER

KRISTIANIA
ARBEIDERNES AKTIETRYKKERI
1916

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

1910

KONIGSBERG

1910

UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

Dagsorden

for

Arbeidernes faglige landsorganisations 8. ordinære kongres i Kristiania 25. juni 1916 og flg. dage.

Kongressen aapnes kl. 12 form. i Folkets hus.

1. **Kongressens konstituering.**
 - a) Fuldmagternes godkjendelse.
 - b) Vedtagelse av dagsorden og forretningsorden.
 - c) Valg av 2 ordstyrere og 4 sekretærer.
2. **Beretning og regnskap.**
3. **Organisationsformer og taktik.** (Herunder forsikringskasserne.)
4. **Lovforandringer.**
5. **Meddelelsesbladet.**
6. **Kooperationen.**
7. **Militarismen.**
8. **Arbeidsformidlingen.**
9. **Forskjellige forslag.**
10. **Andragender.**
11. **Oprettelse av gjensidig brandforsikringsselskap.**
12. **Bevilgningssaker.**
13. **Valg.**

Forretningsorden:

1. Møtets forhandlinger er ikke offentlige. Dog har arbeiderpressens repræsentanter adgang. Likesaa har medlemmer av landsorganisationen adgang til galleriet som tilhørere undtagen naar en sak besluttet behandlet for lukkede døre.

Repræsentanter maa forevise adgangskort og tilhørere medlemsbok ved indgangen.

2. Til at lede møtet vælges 2 ordstyrere. Ordstyrerne ordner indbyrdes møternes ledelse. Til at føre protokollen vælges 4 sekretærer.
3. Møterne holdes fra kl. 9—1 form. og 3—6 efterm.
4. Ingen har ret til at faa ordet mere end 3 ganger i samme sak. Undtagen for indledningsforedrag begrænses taletiden til 10 minutter 1ste og 5 minutter 2den og 3die gang.

Ordstyreren har forøvrig naar han finder det paakrævet ret til at stille forslag om yderligere tidsbegrænsning og strek med de indtegnede talere. Til forretningsordenen gives ingen ordet mere end 1 gang og høist 2 minutter til hver sak.

Talerne skal i almindelighet tale fra den dertil bestemte plads i salen.

5. Forslag maa leveres skriftlig til ordstyreren, undertegnet med vedkommendes navn og navnet paa den organisation han repræsenterer. Intet nyt forslag kan optages efterat der er besluttet sat strek med de indtegnede talere.

Forslag som ingen forbindelse har med de paa dagsordenen opførte saker kan ikke behandles medmindre kongressen anderledes beslutter.

6. Alle beslutninger avgjøres med almindelig flertal. I tvilstilfælde, eller naar 20 repræsentanter forlanger det, foregaar avstemningen ved navneoprop.
 7. I protokollen indføres kun forslagene og avstemningerne samt de fattede beslutninger.
 8. Protokollen oplæses ved hvert møtes begyndelse og for sidste møte ved dets slutning.
-

Dagsordenens punkt 3 og 4. Organisationsformer og taktik. Lovforandringer. Forsikringskasserne.

Fra en række organisationer er indkommet et trykt forslag angaaende «Organisationens taktik og former». Vi skal her anføre de organisationer, som har sluttet sig til forslaget:

Norsk arbejdsmandsforbund:

Grubearbejdernes fagforening, Røros, Murarbejdernes forening, Trondhjem, Kr.sunds jord- og stenarbejderforening, Sten-, jord- og cementarbejdernes forening, Trondhjem, Aalen grubearbejderforening, Rise jernbanearbejderforening, Gikens grubearbejderforening, Sulitjelma, Hovind jernbanearbejderforening, Nestavold jernbanearbejderforening, Foldalens grubearbejderforening, Lillevolden arbejderforening, Verma jernbanearbejderforening, Kopperaaens arbejdsmandsforening, Skien jernbanearbejderforening, Røstvangens grubearbejderforening, Kongsvold jernbanearbejderforening, Notodden og omegns arbejdsmandsforening, Skamfer jernbanearbejderforening, Jakobsbakkens grubearbejderforening, Sulitjelma, Indset jernbanearbejderforening, Trondhjems havneanlægsarbejderforening, Bjørndalens jernbanearbejderforening, Sandnæs arbejderforening, Sulitjelma, Støren arbejdsmandsforening, Narvik arbejderforening, Saaheim murarbejderforening, Odda arbejderforening, Sagmo grubearbejderforening.

Norsk jern- og metalarbejderforbund.

Samme forslag er indsendt fra *avd. 61, Notodden, avd. 83, Løkken, avd. 87, Thamshavn, og forbundets samtlige 8 afdelinger i Trondhjem.*

Norsk skotøiarbejderforbund:

Samme forslag fra *avd. 8 i Trondhjem.*

Norsk malerforbund:

Samme forslag fra forbundets *avdeling i Trondhjem.*

Norsk baker- og konditorforbund:

Samme forslag fra forbundets *avdeling i Trondhjem.*

Norsk træarbejderforbund:

Samme forslag fra *Snekkernes fagforening og Skibs-træarbejdernes fagforening i Trondhjem.*

Norsk havne- og transportarbeiderforbund:
Samme forslag fra *Trondhjems transportarbeiderforening*.

Norsk papirindustriarbeiderforbund:
Samme forslag fra *Ranheim arbeidsmandsforening* og *Greaaker arbeiderforening*. Den sidste forening anbefaler ogsaa oprettelse av industriforbund.

Norsk stenhuggerforbund:
Samme forslag fra *Saaheims stenhuggerforening*.

Norsk skrædderforbund:
Samme forslag fra *Skræddersvendenes forening*, Trondhjem.

Forslaget, som er sendt foreningerne fra "Den norske fagopposition", har følgende ordlyd:

Organisationens taktik og former.

Da fagorganisationen danner livsnerven i arbeiderbevægelsen, hvis opgave er at omskape samfundsforholdene, bør den naturlige konsekvens være at dette fo. maal faar en fremtrædende plads i den faglige eller økonomiske virksomhet, — at der altsaa ikke bare tilstræbes forbedring av arbeidernes kaar indenfor rammen av kapitalstaten, men at man kjæmper for at sprænge denne og avskaffe den økonomiske utbytning ved producenteres direkte kontrol eller overtagelse av produktion og omsætning og derved gennemføre den socialistiske samfundsordning.

Begge disse formaal forutsætter imidlertid en mere aggressiv optræden fra arbeiderorganisationens side end hittil.

Særlig er dette blit paakrævet efter at den organiserede kapitalistklasse har reist saa alvorlig og kraftig motstand mot den faglige bevægelse.

Ut fra denne grundbetragtning optar landsorganisationen arbeidet for:

1. at de skriftlige og bindende overenskomster avløses av anerkjendte arbeidsvilkaar,
2. at selvhjælpsinstitutionerne sløifes som led i fagorganisationernes virksomhet,
3. at kampmidlerne forfleres slik, at streiker kan utvides til faglige generalkampe og sympatistreiker, at obstruktion og sabotage bringes i anvendelse og at boykot og kooperation tages i de faglige kampes tjeneste,
4. at organisationstformerne ændres derhen, at landsorganisationen istedet for landsomfattende forbund bygges paa lokale samorganisationer. Disse faar i forstaaelse med de enkelte foreninger ledelsen av lønskampene og agitationen og repræsentationsretten til landsorganisationens kongresser. En konflikts iverksættelse og avslutning avgjøres av de som berøres av denne. For at fremme det industrielle samarbeide, opdeles landsorganisationen i grupper svarende til de store industrier. Landsorganisationens opgave er at ivareta arbeidernes interesser utad, fremme agitations- og organisationsarbeidet, føre statistikk over lønsforholdene, bistaa ved arbeidskonflikter, forberede og organisere de sociale kampe.

Med hensyn til selvhjælpskasserne forutsætter man at der i henhold til sidste ordinære fagkongres' beslutning foreligger forslag om overførelse av forsikringsvæsenet til en selvstændig institution. I motsat fald forbeholder man sig adgang til at opta forslag om at spørsmålet om forsikringsvæsenets overførelse til kooperationen eller til en selvstændig institution utredes av sekretariatet og omsendes de tilsluttede forbund og avdelinger til uttalelse og resultatet forelægges næste kongres.

I anledning av punkt 4 nedsætter kongressen en specialkomité paa 5 medlemmer som utarbeider utkast til ændring av organisationsformene i føderativ retning. Dette utkast sendes de tilsluttede forbund og avdelinger til uttalelse, hvorefter spørsmålet forelægges næste kongres til endelig vedtagelse.

§ 4. Kongressen.

Til punkt 2 a tilføies:

Disse valg bør saavidt mulig foregaa ved direkte avstemning.

Punkt 2 b og d utgaar.

Nogen begründelse for en slik forandring er neppe nødvendig. Det er en uhyrlighet at styrerne skal vælge repræsentanter til kongressene. Repræsentationen bør altid hvile paa medlemsskap. Den nuværende ordning er like saa meningsløs som om man lot amtsutvalg for landet og formandskapene i byene vælge repræsentanter ved siden av de som av kredsene vælges ved direkte valg.

Subsidiært vil man foreslaa at disse repræsentanter faar tale- og forslagsret, men ikke stemmeret paa kongressene.

§ 4 punkt 3 utgaar.

Det er vel nu almindelig erkjendt at repræsentantskapet er en gantske forfeilet institution. Det er nærmest et sandpaastrøingsapparat for sekretariatet. Naar det er saker det vil lægge ansvaret paa flere indkaldes gjerne repræsentantskapet. Det har hittil ikke vist noget initiativ eller evne til at hævde en selvstændig opfatning. Det kan derfor ikke være mere end en mening om dets hensigtsløshet. Hvis sekretariatet vil konferere med forbundsstyrerne har det rik anledning til at indkalde disse til fællesmøter. De kan selvfølgelig ikke være beslutningsdygtige, men bare raadførende.

Hvis man trods alt anser det paakrævet at ha et større styre, vil man *subsidiært* foreslaa at kongressene vælger et landsstyre, repræsenterende de forskjellige landsdele paa f. eks. 15 medlemmer som trær istedet for det nuværende repræsentantskap. Dets medlemmer skal ha sæte paa fagkongressen med tale- og forslagsret, men ikke stemmeret.

§ 4 punkt 4 forandres derhen at sekretariatets medlemmer skal være tilstede paa kongressen, dog uten stemmeret.

Den nuværende byraakratiske ordning er like saa haabløs som omregjeringens medlemmer hadde stemmeret i Stortinget. Saa reaktionært har ikke den kapitalistiske stat vovet at optræ. Vi som kræver at hele vort offentlige styr og stel skal baseres paa et demokratisk grundlag bør selv gaa i spidsen i vort organisationsarbeide. Det norske arbeiderparti har ogsaa besluttet at styremedlemmene ikke lenger skal ha stemmeret paa landsmøterne. Det samme bør nu landsorganisationen gjøre overfor sit styre eller sekretariat.

Til § 4 punkt 13 tilføies efter første punktum: *eller naar mindst 40 foreninger med tilsammen mindst 4000 medlemmer forlanger det.*

Det maa være indlysende at medlemmene maa ha ret til at kræve indkaldt ekstraordinær kongres naar det ansees nødvendig. De skal ikke delegere al magt til andre og gjøre sig selv fullstændig umyndig i kongresperioden.

§ 5 utgaar. Dersom det vedtages forslag om et landsstyre fastsættes enkle regler for dets virksomhet.

§ 6 punkt 2 utgaar.

Dette kunstige valg maa ansees aldeles betydningsløst. Samarbeidet maa ske paa fællesinteresserne og da finder organisationerne hverandre uten en slik foranstaltning.

Uravstemning.

§ 6 punkt 5 ændres derhen at i særlige vigtige spørsmaal skal sekretariatet forelægge medlemmerne saken til avgjørelse ved uravstemning. Uravstemning kan ogsaa forlanges av 40 foreninger med tilsammen mindst 4000 medlemmer.

Vi som gjennem den politiske organisation kræver folkeavstemning i viktigere lovsaker, bør selv praktisere dette demokratiske princip, naar det gjælder vigtige spørsmaal.

Ledelse av konflikter.

I § 8 punkt 1 indskytes efter hovedstyre og de avdelinger og lokale samorganisationer som berøres. Hele paragrafen kommer efter dette til at lyde:

«Konflikter med arbejdskjøperne godkjendes og ledes i almindelighet av vedkommende organisations hovedstyre, avdelinger og lokale samorganisationer som berøres, i samraad med sekretariatet, til hvem indberetning straks og i alle tilfælder indsendes.»

§ 8 punkt 5 forandres sidste del derhen:

Forøvrig har sekretariatet ret til naarsomhelst at søke utvirket at en konflikt blir bilagt eller hævet, dog ikke uten at de avdelinger som er berørt av kampen har gitt sit samtykke og vedkommende hovedorganisations styres uttalelse er indhentet.

I § 8 punkt 6 sidste avsnit indskytes efter «maa vedkommende organisationsstyres og saavidt tiden tillater det, vedkommende avdelingers mening» osv.

§ 8 punkt 9 og 10 foreslaaes utgaar.

Alle disse forslag tar sigte paa at bringe litt av den magt og selvbestemmelsesret medlemmerne har latt gaa ifra sig, tilbake til avdelingene, hvor hvert enkelt medlem har anledning til at gjøre sig gjældende. Det vil ikke bare styrke klassesolidariteten og ansvarsfølelsen, men ogsaa bidra til at vække interessen nedenfra, som er betingelsen for at vort store maal, den sociale omdannelse eller revolution, kan gjennomføres med held.

Videre er fra *Norsk murerforbund* oversendt et av hr. *Frantz Schultz*, medlem av Murernes union i Kristiania fremsat forslag, som nøie knytter sig til foranstaaende forslag. Forslaget er ikke stemt over i foreningen, men besluttet oversendt til kongressen:

Til § 4. Kongressen.

Til punkt 2 a tilføies: Disse valg bør altid foregaa ved direkte avstemning.

Punkt 2 b og d utgaar.

Motivering: Det er en uretfærdighet, at forbundsstyrene skal vælge repræsentanter til kongressen. Repræsentationsretten bør altid hvile paa medlemsskapet. I det politiske liv er det meningsløst dersom for eks. formandskapene i byerne skulde vælge repræsentanter ved siden av de som vælgerne vælger ved direkte valg.

Subsidiært foreslaaes at disse repræsentanter faar tale- og forslagsret, men ikke stemmeret paa kongressen.

§ 4, punkt 3 utgaar.

Motivering: Det er vel nu almindelig erkjendt at repræsentantskapet er en ganske forfeilet institution. Det er nærmest et sandpaastrøningsapparat for sekretariatet. Naar det er saker det vil lægge ansvaret paa flere indkaldes gjerne repræsentantskapet. Dette har hittil ikke vist noget initiativ eller evne til at hævde en selvstændig mening. Det kan derfor ikke være mere end en mening om dets hensigtsløshet.

Hvis sekretariatet vil konferere med forbundsstyrene har det rik anledning til at indkalde disse til fællesmøter. Disse kan selvfølgelig ikke være beslutningsdygtige, men bare raadførende.

§ 4, punkt 4 forandres derhen at: Sekretariatets medlemmer skal være tilstede paa kongressen dog uten at ha stemmeret.

Motivering: Den nuværende byraakratiske ordning er like saa haabløs som om regjeringens medlemmer hadde stemmeret i stortinget. Saa reaktionært har ikke den kapitalistiske stat vovet at optræde. Vi som kræver i det politiske liv at hele vort stiel og styre skal baseres paa et demokratisk grundlag bør selv gaa i spidsen i vort faglige organisationsarbeide.

Det norske arbeiderparti har ogsaa besluttet at styremedlemmer ikke lenger skal ha stemmeret paa landsmøtet. Det samme bør nu landsorganisationen gjøre overfor sit styre eller sekretariatet.

Til § 4, punkt 13 tilføies efter første punktum: «eller naar mindst 40 foreninger med tilsammen mindst 4000 medlemmer forlanger det.»

Motivering: Det maa være indlysende, at medlemmerne maa ha ret til at kræve indkaldt ekstraordinær kongres. Medlemmerne skal ikke delegere al magt til andre og gjøre sig selv fuldstændig umyndige i hele kongresperioden.

§ 5 utgaar.

§ 6, punkt 2 utgaar.

Motivering: Et slikt kunstig valg ansees betydningsløst. Samarbeidet bør ske paa fællesinteresserne og da finder organisationerne hverandre uten en slik foranstaltning.

§ 6, punkt 5 ændres derhen: Særlig viktige spørsmåal skal sekretariatet forelægge medlemmerne til avgjørelse ved uravstemning.

Uravstemning kan ogsaa forlanges av 40 foreninger med tilsammen mindst 4000 medlemmer.

Motivering: Da den politiske gren av arbeiderbevegelsen kræver folkeavstemning i viktige lovsaker bør vi selv praktisere dette demokratiske system i vor egen landsorganisation naar det gjælder viktige spørsmåal.

I § 8, punkt 1 indskytes efter — Hovedstyret: Og de avdelinger og lokale samorganisationer som berøres — —

I § 8 punkt 5 forandres sidste del derhen: Forøvrig har sekretariatet ret til naarsomhelst at søke utvirket at en konflikt blir bilagt eller hævet, dog ikke uten at de avdelinger som er berørt av konflikten har git sit samtykke og vedkommende hovedorganisations styres uttalelse er indhentet.

I § 8, punkt 6, sidste avsnit indskytes efter — maa vedkommende organisations styre: og saavidt tiden tillater det, vedkommende avdelingers mening o. s. v.

§ 8. punkt 9 utgaar.

Alle disse forslag tar sigte paa at bringe litt av den magt og selv bestemmelsesret som medlemmerne har latt gaa ifra sig, tilbake til avdelingerne hvor hvert medlem har anledning til at gjøre sig gjældende.

Dette vil bidra til at vække interessen nedenfra og opdra medlemmerne mer ansvarsbevisst.

Fra *Norsk jern- og metalarbeiderforbunds afdeling 84*, Rjukan, er indsendt følgende:

§ 1. Landsorganisationens opgave er at ivareta arbeidernes interesser utad, fremme agitationen og organisationsarbeidet, føre statistik over lønsforholdene, bistaa ved arb.konflikter, forberede og organisere de sociale kampe.

- 1) At organisationsformerne forandres dithen, at landsorganisationen istedenfor landsomfattende forbund bygges paa lokale samorganisationer. Disse faar i forstaaelse med de enkelte foreninger, ledelsen av lønskampene og agitation og repræsentationsretten til landsorganisationens kongresser. En konflikts iverksættelse og avslutning avgjøres av de, som berøres av denne. For at fremme det industrielle samarbeide opdeles landsorganisationen i grupper svarende til industriforbund.
- 2) At de skriftlige og bindende overenskomster avløses av anerkjendte arbeidsvilkkaar.
- 3) At selvhjælpsinstitutionerne sløifes som led i fagorganisationens virksomhet.
- 4) At kampmidlerne forfleres slik, at streiker kan utvides til faglige general- og sympatistreiker og at boycott og kooperation tages i faglige kamps tjeneste.

§ 2.

- 1) Industriforbund og lokale samorganisationer kan optages i sin helhet.
Punkt 2 og 3 sløifes.
- 4) Gjennemsnittslønnen forandres til kr. 3,00 pr. dag.
Punkt 6 sløifes.
- 7) Organisationer, som er optat maa underkaste sig landsorganisationens love.

§ 4.

- 2a) tilføies: Disse valg bør saavidt mulig foregaa ved direkte avstemning.
2b. og d. utgaar
3. utgaar.
- 4) Sekretariatets medlemmer skal være tilstede paa kongressen, dog uten stemmeret.
- 13) tilføies efter første punktum: «Eller naar 40 foreninger med tilsammen mindst 4000 medlemmer forlanger det. Den kan indkaldes med 1 maanedes varsel.

§ 5. Fagoppositionens forslag.

§ 6.

- 2) utgaar.
- 5) I særlig viktige spørsmaal skal sekretariatet forelægge medlemmerne til avgjørelse ved uravstemning. Uravstemning kan ogsaa forlanges av mindst 40 foreninger med tilsammen mindst 4000 medlemmer.

§ 8.

- 1) Konflikter med arbeidskjøperne ledes i almindelighet av vedkommende organisations hovedstyre, avdelinger og lokale samorganisationer, som beordres i samraad med sekretariatet til hvem indberetning straks og i alle tilfælder indsendes.
- 4) forandres derhen: Sekretariatet skal i almindelighet befølge den regel at tillate kravene fremmet i den orden de anmeldes til godkjendelse.
- 5) Forøvrig har sekretariatet ret til naarsomhelst at søke utvirket at en konflikt blir bilagt eller hævet, dog ikke uten at de avdelinger som er berørt av kampen har git sit samtykke og vedkommende hovedorganisationsstyres uttalelse er indhentet.
- 6) forandres sidste del derhen: Før saadan utvidelse sættes iverk maa vedkommende organisationsstyrer og saaavidt tiden tillater det vedkommende forenings mening om saken indhentes.
- 9) og 10 sløifes.

Fra *Norsk jern- & metalarbeiderforbunds Stavanger-avdelinger*:

§ 1 punkt 3 tilføies: «Og arbeide for 8 timers-dagens gjennomførelse ved organisationens samlede magt, samt arbeide for at alle skranker, som staar til hinder for arbeiderklassens befrielse bortryddes.»

§ 6, punkt 2, utgaar.

§ 8 punkt 5: Første punktum bibeholdes som før, resten forandres til: «Forøvrig har sekretariatet ret til naarsomhelst at faa bemyndigelse av de interesserte organisationer at faa konflikten bilagt.»

§ 8, punkt 7 forandres til: «Konflikter kan ikke avsluttes uten avstemning blandt de interesserte parter.»

Fra *Norsk jern- og metalarbeiderforbunds avdeling 13, Fredrikstad*:

§ 8, punkt 5: De tre sidste linjer i punktet forandres saaledes: — dog ikke før uravstemning er foretat blandt de medlemmer, som konflikten angaar.

§ 8 punkt b forandres saaledes: Sekretariatet har ret til at søke en paagaende arbeidsstansning ført til bedst mulig avslutning ved at paaby arbeidsstans i andre fag eller brancher, dermed indbefattet boycott, naar saadan utvidelse ansees formaalstjenlig. Før saadan utvidelse sættes i verk, maa vedkommende organisationsstyres samtykke om saken indhentes.

§ 8, punkt 7 forandres saaledes: Opnaaes der ikke enighet mellem sekretariatet og vedkommende organisationer om utvidelse av en konflikt skal saken o. s. v.

Norsk jern & metalarbeiderforbund. Avdeling 40, Kristiania

Den faglige landsorganisations love forandres derhen: At den nuværende § 5 utgaar, samt at sidste passus i § 8, 9 utgaar. Videre at de bestemmelser i loven, som vort forslags vedtagelse vil influere paa, blir at forandre i overensstemmelse med dette.

Man finder, at repræsentantskapet er en tungvint og uøkonomisk foranstaltning, der ikke svarer til sin hensigt og derfor bør sløifes.

Fra Norsk møbelindustriarbeiderforbund:

«Man har længe været opmærksom paa at landsorganisationen vanskelig kan hævde sin stilling som kamporganisation mot den mægtige arbeidsgiverforening, og grunden hertil maa vel for en væsentlig del søkes deri, at der er istandbragt et solidarisk samvirke mellem arbeidsgiverforeningen og kapitalen paa alle omraader. Saaledes kjæmper handelsstanden, arkitektforeningen og bankerne side om side med arbeidsgiverforeningen.

Arbeidsgiverforeningen overlater det til arbeiderne at diskutere spørsmålet, om det kan ansees «moralsk» at anvende de kampmidler som viser sig nødvendige for at opnaa større utbytte for sit arbeide. De regner fremdeles med, at der blandt arbeiderne findes daarer som lytter til borgerpressens hyl om «forbrydelse», og mens arbeiderne er optat med at strides om kampmidlerne, saa gjør arbeidsgiverforeningen den ene rike høst efter den anden. Disse folk hævder, at i krig er alt tillatt og de sociale kampe betragtes som krig, da kampen gjælder for eller mot det bestaaende samfund.

Den tid er visselig ikke fjern da arbeiderne maa henvende sig i arbeidsgiverforeningen for at faa brød til dagen, og arbeiderne maa aldrig regne med, at det offentlige vil gripe ind og forbyde en mere direkte brødkrig mot arbeiderne. Et av de virksomste midler i de sociale kampe er penger, penger og atter penger, og da magthaveren eier kapitalen — takket være arbeidernes aarelange slit saa kan de nu uten savn avse de nødvendige midler til at bekrige arbeiderne med.

Det gjælder om for arbeiderne at se disse ting i øinene og indrette sig derefter. En meget stor feil er det, at arbeiderne er for ængstelig at forsøke nye kampmidler, og dette har ledet til, at arbeidsgiverforeningen altid regner med en slags moralsk samvittighet hos arbeiderne, men naar arbeidsgiverne en sjelden gang taler ut, saa kalder de dette for *daarskap*.

Like fra historiens første dage, har borgersamfundet anset arbeiderne som slaver, og denne aand er fremdeles tilstede og alle borgersamfundets medlemmer kjæmper som løver for at tilbakeerobre de fordele som arbeiderklassen har tilkjæmpet sig. Jo mere lunken arbeiderklassen blir i sin kamp, jo mindre respekt har vore motstandere for hele vor bevægelse.

Programmet maa derfor være: *at angripe samfundet overalt og i alle former*. Derved skapes den rette utryghet, og først naar arbeidskjøperen ikke kan regne med en bestemt optræden er kampen ført ind i de rette former.

Alle skriker om, at den politiske magt snart kan ventes og den skal rette paa alle skavanker i samfundet, men vi faar nok vente længe før de norske arbeidere blir saa oplyst at de bruker sin stemme paa rette maate. De norske arbeidere er konservative fra fødselen av, og de er fremdeles ikke kommen længere end at mange springer i bedehus naar den sociale elendighet er som værst. Vi maa nok regne med en temmelig lang tid endnu før vi faar den politiske magt, og det er ingen let sak at omorganisere et raadende samfund, saa det gjælder om at organisationen griper ind paa alle omraader.

Erfaringen viser os, at det ikke vil lykkes at forbedre arbeidsklassens økonomiske stilling i nogen nævneværdig grad ved hjelp av streik. Der maa gripes til alvorlige motforholdsregler paa alle omraader, saa borgerstandens pengegriskhet kan stagges.

Selv om vi vinder nogen smaa fordele ved en tarifrevisjon saa tages der mere igjen ved den direkte og indirekte beskatning paa alle livsfor-nødenheter.

For tiden gjennomlever arbeiderne en dyrtid værre end nogensinde før, og under slike forhold skulde jo vor organisation gripe kraftig ind, da en dyrtid er et indirekte lønsnedslag og ansvaret for dyrtiden ligger alene hos den besiddende klasse i samfundet, som vil opretholde militærvæsenet som kampmiddel.

Skal det lykkes arbeidernes organisation at skaffe sine medlemmer varig forbedring saa maa der gripes kraftigere ind paa alle omraader. Arbeiderne lever ikke av, at organisationen kan konstatere, at lønningerne er steget med fra 30 til 50 pct. i de sidste 10 aar, naar den økonomiske stilling i arbeiderhjemmene snarere er værre end for 10 aar siden.

Der maa saaledes være en del mangler ved vor organisation som bør rettes snarest mulig, da arbeidsgiverforeningens magtstilling ellers kan bli vanskelig at knække.

Der bør ofres mere interesse og arbeide for at utvikle kooperationen og opprettelse av produktionsbedrifter paa alle omraader og partipressen bør i større grad end hittil drive et intenst opplysningsarbeide om disse kampmidler, likesaa bør kongressen vedta bestemte former for hvordan den praktiske side av saken bør gripes an. Den dag arbeiderorganisationen magter at sætte en stopper for en kunstig prisforhøielse, den dag er borgersamfundet knækket. Paa de tidligere kongresser, har man set at $\frac{3}{4}$ av deltagerne løper paa dør naar kooperationen skal behandles og de folk som interesserer sig for saken faar nærmest den opfatning, at man holder paa at paatvinge arbeiderne nye pligter.

De foreninger som sender repræsentanter til kongressen gjør vel i at avkræve dem regnskap for hvad de har utrettet.

Det maa vel antages med sikkerhet, at vore organisationsformer har nogen skyld i at vi ikke kommer nogen vei med vore streiker, og grunden hertil maa vel søkes i den maate som repræsentantskapet er sammensat paa. Det er jo den forsamling som ifølge lovene har den utøvende myndighet mellem kongresserne, og det gjælder om at denne forsamling kan gi et rigtig uttryk for medlemmernes vilje, men skal det ske, saa maa jo repræsentanterne staa i stadig rapport med medlemmerne. Men ved at se i lovene hvorledes denne forsamling vælges, saa maa man straks bli klar over at den vanskelig kan gi uttryk for medlemmernes opfatning. Det er forbundsstyrene som vælger repræsentantskapet. Altsaa 5-7 mand for hvert forbund vælger repræsentantskapet, dertil kommer saa at repræsentantskapsmedlemmer skal bo i Kristiania. Det er nær sagt lovbestemt at denne forsamling maa virke ensidig.

Har man en eller flere bakstrævere som formand for et forbund saa kommer de igjen i repræsentantskapet, og det er jo disse mænd som optrær som de præsumptiv sakyndige. De bekjæmper omtrent enhver aktion, og paa den maate blir vor organisation et underbruk av arbeidsgiverforeningen. Hvad det gjælder om er, at faa oparbeidet en virkelig solidaritetsfølelse blandt medlemmerne, og skal dette ske, saa maa faginteresserne vige for de store fællesinteresser — hvad der ikke altid kan siges at ha været tilfældet.

Der er intet rimeligere end at de lokale samorganisationer eller kongressen vælger repræsentantskapet efter de samme forholdstal som forbundene nu vælger. Disse repræsentanter vil jo da faa instruksjon om hvordan de skal forholde sig til de forskjellige saker som kommer til behandling i repræsentantskapet, og man vil da faa et rigtig uttryk for medlemmernes vilje. Disse forandringer er aldeles paakrævet om der ikke skal ske et brudd paa vor organisations enhet, da medlemmerne neppe vil finde sig i flere rigorøse avgjørelser fra denne forsamling.

Skal arbeiderne faa nogen varig glæde av sin organisation saa maa organisationsformerne avpasses slik at medlemmerne træffer avgjørelse i alle viktigere saker. Det kunde være et spørsmal om man ikke burde opheve repræsentantskapet og at kongressen traadte sammen til avgjørelse av viktigere saker, men faar man et repræsentantskap sammensat av de dygtigste

mænd fra hele landet, saa vil meget være vundet. De praktiske vanskeligheder ved et saadant repræsentantskap kan vel ikke være større end at de kan overvindes, og arbejdsgiverforeningen faar finde sig i at vente indtil arbejderne har avgjort saken paa organisationsmæssig maate. Det gaar vel ikke godt an i fremtiden at avgjøre lønssaker i strid med medlemmernes avgjørelse og saa henskyte det hele under beretningen.

Der bør ogsaa foretages en indskrænkning i antallet av sekretariatets medlemstal. Sekretariatet bør være en administrativ forsamling, en som i alle vigtige spørsmål faar sine instrukser av repræsentantskapet. 5 medlemmer i sekretariatet er mere end nok og man kan vel uten skade stryke det medlem fra centralstyret. Det gode samarbeide bør opretholdes uten kunstige deklamationer, og i vigtige saker av faglig interesse vil en specifik politiker altid indta en negativ holdning og sekretariatet har i virkeligheten ingen nytte av dette medlem. Hensigten med de mange medlemmer skulde jo være at styrke sekretariatets stilling, men forholdet har utviklet sig derhen, at de trækker hver sin vei.

Ut fra disse betragtninger fremsætter Møbelsnekkernes forening i Bergen følgende forslag til forandring i landsorganisationens love:

Formaal.

§ 1, punkt 7. «At støtte kooperationen ved oprettelse av produktionsbedrifter inden de forskjellige fag og brancher.»

§ 1, punkt 8. «At anvende boykot i de faglige kampe.»

Kongressen.

§ 4 punkt 10. «Kongressen vælger sekretariat bestaaende av 5 medlemmer: formand, sekretær og 3 repræsentanter, der alle skal være bosat i Kristiania og saavidt mulig tilhøre forskjellige hovedfag.» Det sidste punktum i avsnittet sløifes.

«Endvidere vælges 3 suppleanter» o. s. v. som den gamle lov

§ 5.

Repræsentantskapet.

- 1) Kongressen vælger et repræsentantskap efter regler som i § 4 punkt 2b og d fastsat. Valget gjælder for kongresperioden, forsaavidt ikke vedkommende forinden uttræder av organisationen, i saa tilfælde opnævner sekretariatet nyt medlem.

Møbelsnekkernes forening, Bergen.

Norsk arbeidsmandsforbunds stedlige styre, Bergen.

Punkt 7. At støtte kooperationen ved oprettelse av produktionsbedrifter inden de forskjellige fag og brancher.

8. At anvende boycot i de faglige kampe.

Kongressen paalæger forbundene at foreta valg til repræsentantskapet (efter regler som i § 4 2b og d fastsat) paa følgende maate: De forbund der vælger 2 repræsentanter skal vælge den ene utenfor sit eget hovedstyre og utenfor Kristiania, og de der vælger 3 eller flere skal vælge $\frac{2}{3}$ utenfor sit eget hovedstyre og utenfor Kristiania.

Norsk arbeidsmandsforbunds stedlige styre Kra. og omegn.

Det stedlige styre foreslaar at der foretages forandringer i landsorganisationens love saa § 8 punkt 5 kommer til at lyde: «Utvides en konflikt til at omfatte flere organisationer eller fag, overtar sekretariatet overledelsen i samarbeide med vedkommende organisationers styrer. Forøvrig har sekretariatet ret til naarsomhelst at skride ind for ved direkte forhandling med arbejdskjøperne at søke en opstaat konflikt bilagt eller endog hævet, hvis det er nødvendig, dog ikke før de arbeidere som konflikten vedrører har faat behandlet saken.»

Punkt 6 andet afsnit foreslaaes forandret saa det kommer til at lyde: «Før saadan utvidelse sættes iverk, maa vedkommende foreningers mening om saken indhentes.»

Punkt 7 foreslaaes strøket.

Norsk arbeidsmandsforbund, Monier & Cementarbeidernes forening, Bergen:

§ 5 punkt 1 skal lyde: «Straks efter sidste kongres vælger de lokale foreninger under ledelse av samorganisationen — eller om saadan ikke er oprettet av partistyret — et repræsentantskap efter regler som i § 4, punkt 2b og d fastsat. Valget gjælder for kongresperioden. Det forudsættes at landsorganisationen inddeles i valgdistrikter.»

Det maa ansees som en litet tilfredsstillende ordning at de lokale samorganisationer ingen medbestemmelsesret skal ha i avgjørelsen av arbeidernes lønsvilkaar. Et repræsentantskap sammensat av mænd fra de forskjellige distrikter vilde bortta meget av den tildels uberettigede kritik som altid fremkommer mot ledelsen efter de store konflikter.

Norsk træarbeiderforbund, Bygningssnekkernes fagforening, Kr.a.

§ 4 punkt 2 b forandres til: repræsentantskapet har ret til at møte paa kongressen. c. og d. strykes. Punkt 3 strykes.

§ 5, punkt 1. Sidste led utgaar og tilføies istedet: Hvert forbundsstyre har ret til at vælge 1 repræsentant for de første 2000 medlemmer. 1 for det overskytende antal og 1 for hvert fyldt 2000 tal. Dog kan ikke mere end 5 repræsentanter vælges.

§ 8, punkt 5. Andet led forandres til:

Forøvrig har sekretariatet i samraad med vedkommende hovedorganisationers styrer ret til naarsomhelst at skride ind for ved direkte forhandling med arbejdskjøperne at søke en opstaat konflikt bilagt, utvidet eller hævet hvis det er nødvendig, dog ikke før resultatet er forelagt og vedtaget av vedkommende foreninger som konflikten angaar.

§ 8, punkt 6 strykes.

Stedlige samorganisationer.

Fra Norsk centralforening for boktrykkere.

«Samorganisationer kan dannes enten ved at den allerede eksisterende politiske organisation eller de eksisterende samvirkende fagforeninger utvider sin virksomhet til ogsaa at omfatte disse formaal eller ved at der dannes en selvstændig samorganisation paa de steder, hvor der ingen samvirkende fagforeninger findes, og hvor det med absolut flertal bestemmes av organisationerne.»

Motivering: Som grund for forslaget kan anføres at vi finder det litet holdbart, at i de byer, hvor fagforeningerne med sit kjendskap til de stedlige forhold finder at den politiske og faglige organisation bør være adskilt, der skal man kunne negtes godkjendelse av en dannet samorganisation, saaledes som tilfældet har været her i Bergen.

For den faglige samorganisation er der — med den ringe organisationsprocent vi har — et rikt virkefelt. Kvinderne er omtrent ikke organisert og flere fag har omtrent heller ingen organisation og selv hos de organisationer som er kommet igang kan der agiteres for større tilslutning. Foruten dette kommer ogsaa den kooperative bevægelse.

Naar man nu paa et sted vet at forholdene der ligger saaledes an, at skal der bli noget brukelig arbeide utført paa den politiske og faglige organisations omraade og disse ikke bare føre en skintilværelse saa maa disse faa sin selvstændige ledelse, saa bør ikke landsorganisationen her kunne træ hindrende iveien.

De enkelte byers organisationer bør efter vor formening frit faa lov at virke som de finder formaalstjenligst for stedet naar der ikke ligger splittelse eller lignende ting bak. Men derfor har vi ogsaa anført at der maa være *absolut* flertal for beslutningen.

Bergens avdeling av N. c. f. b.

Andre taktikspørsmål.

«Forandring av den nuværende taktik under streik, lockout eller lign. Da vi synes den nuværende er for gammel og ikke vil føre til noget snarlig tilfredsstillende resultat for arbeiderne. Derfor vil vi foreslaa, at der maa bli gaaet mere effektivt tilverks. For eks. under eventuel lockout, konflikt eller lign., da at sætte al kraft ind saasom sympatistreik eller generalstreik i størst mulig utstrækning for at fremme en snarlig løsning. Videre gives repræsentanterne fra hver avdeling mandat til at avbryte forhandlingerne hvis enighet ikke snarlig kan opnaaes.

(Da vi ser under den nuværende bergverkskonflikt at forbundets kasse tømmes uten noget endelig resultat). Forslaget bedes indtatt i landsorganisationens love.

N. J. & M. F., avdeling 100, Lillebø.

Opsigelsestiden under eventuel konflikt, lockout eller lignende blir ens for alle organiserte arbeidere enten de er maanedslønnede eller ikke.

(Maa opprettes mellem organisationen og arbeidsgiverforeningen).

N. j. & m. f., Avdeling 100, Lillebø.

Kongressen henstiller til sekretariatet at søke gjennomført en ordning med arbeidsgiverforeningen i overensstemmelse med dette forslag.

N. j. & m. f., hovedstyret.

Enkeltmandskontrakter.

Norsk arbeidsmandsforbund:

«Gruppestyret inden den elektrokemiske industri har i møte den 1ste marts besluttet at oversende til landsorganisationens kongres forslag til forebyggelse av at arbeiderne indgaar paa enkeltmandskontrakter med arbeidsgiverne. Disse forsøker nemlig til skade for den arbeidende klasse i større og større utstrækning at overtale arbeiderne og saakaldte formænd til at binde sig til bedriften paa enkeltmandskontrakter med 3 maaneders opsigelsesfrist.

I særlig grad gjør dette sig gjældende inden den elektrokemiske industri.

Det er let forklarlig hvorfor arbeidsgiverne anstrenger sig for at utvide dette system, idet hensigten hermed nemlig er at svække arbeiderne i kampen for sine kaar. Det er selvfølgelig ogsaa indlysende for enhver, at jo flere arbeidere en bedrift har paa 3 maaneders opsigelse des mindre værdi vil streiken faa som organisationens viktigste kampmiddel.

Under hensyntagen hertil er det at gruppestyret har fundet det nødvendig at foreslaa for landsorganisationens kommende kongres, at ta ind en bestemmelse i loven som forbyr organiserte arbeidere at indgaa paa enkeltmandskontrakter eller paa anden opsigelsesfrist end den almindelig gjældende for bedriften.

For at dette kan komme med paa dagsordenen for kongressen, anmodes det ærede forretningsutvalg om at saken oversendes landsorganisationen inden den 20. ds., likesom vi haaber paa utvalgets tilslutning til forslaget.

For Gruppestyret: *I. Bjerkmann.*

Forretningsutvalget har i møte 19de april git forslaget sin tilslutning.

Gunnar Sethil.

Overenskomsterne.

Norsk havne- og transportarbeiderforbund:

Paa forbundets landsmøte i Kristiania 1915 vedtoges følgende uttalelser:

1. «Landsmøtet henstiller til landsorganisationen ved fremtidig avsluttende overenskomster, at faa bort bestemmelsen om undtagelse fra de almindelige satser for ældre medlemmer av organisationen.
2. Landsmøtet henstiller til landsorganisationen paa første fagkongres at fatte beslutning om med alle til raadighet staaende midler at fjerne fra fremtidige overenskomster de almindelige bestemmelser, særlig retten for arbeidsgiverne til at benytte uorganiserte arbeidere.»

I henhold til disse beslutninger skal man herved tillate sig at anmode det ærede sekretariat at søke foranlediget at landsorganisationens kongres gir sin tilslutning til vort landsmøtes uttalelser, da kampen mot de almindelige bestemmelser ikke kan føres av et enkelt forbund alene.

Norsk havne- og transportarb. forbund, forbundsstyret.

Fra Sekretariatet:

I anledning kongressen har fagoppositionen tilstillet foreningerne et længere fuldt færdig motivert forslag med uttalelse om *organisationens taktik og former*, samt en række forslag til *lovændringer*.

Endel foreninger har sluttet sig hertil og oversendt forslaget i sin helhet. Andre har bare tat op enkelte punkter og delvis i noget ændret form. Ved siden herav er der selvstændige forslag fra enkelte foreninger, som streifer ind paa samme emne.

Dagsordenen er derfor noksaa broget, trods forslagene er søkt gruppert mest mulig efter sin art. Vi har derfor forsøkt i det efterfølgende at gi en kort oversigt over forslagenes hovedindhold, uten anførsel av forslagsstillere eller motivering.

Organisationsformer og taktik.

De første 3 punkter indeholder de samme ting, som tidligere har været foreslaat for kongressen.

De ændringer, som disse punkter tilsigter er «anerkjendte arbeidsavtaler» istedetfor tariffen, at selvhjælpsinstitutionerne sløifes inden fagorganisationen og at obstruktion og sabotage bringes i anvendelse.

Som punkt 4 foreligger et nyt forslag, nemlig at landsorganisationen *istedetfor* landsomfattende forbund skal bygges paa lokale samorganisationer, som i forstaaelse med foreningerne skal faa ledelsen av lønskampene, agitationen samt overta repræsentationen paa landsorganisationens kongresser. En konflikts iverksættelse og avslutning avgjøres av de, som berøres av den. Landsorganisationen opdeles i industrigrupper, og dens opgave skal kun være at «bistaa ved arbeidskonflikter», fremme agitations- og organisationsarbeidet samt forberede og organisere de sociale kampe.

Dette nye punkt tænkes nærmere utarbeidet ved en av kongressen nedsat komité, for saa at omsendes til foreningerne og slutbehandles paa næste kongres.

Forsikringsvæsenets overførelse til kooperationen eller til en selvstændig institution foreslaaes utredet av sekretariatet, omsendt til organisationerne og forelagt næste kongres.

Disse forslag er ikke fremmet som lovændringer. Og det er vel derfor nærmest kun en misforstaaelse av fagoppositionens cirkulære, naar jern- og metalforeningen paa Rjukan har sat disse punkter op som forslag til ny § 1 i landsorganisationens love. Vi har derfor heller ikke regnet med dette forslag i den efterfølgende oversigt over lovændringerne.

De forslag til lovændringer, som berører *organisationsformerne, taktiken og lønskampene*, indeholder følgende forandringer:

Kongressen, repræsentantskapet og sekretariatet.

- At valgene til kongressen altid bør foregaa ved direkte avstemning.
- At forbundsstyrene ikke skal vælge repræsentanter til kongressen.
- Subsidiært at disse repræsentanter ikke skal ha stemmeret.
- At ekstraordinær kongres skal sammenkaldes, naar mindst 40 foreninger med tilsammen 4000 medlemmer forlanger det.
- At repræsentantskapet sløifes. Subsidiært at der vælges et landsstyre paa 15 medlemmer valgt av kongressen.
- At repræsentantskapet vælges av kongressen.
- At det vælges av samorganisationerne.
- At reglerne for valg av repræsentantskapet ændres (mindre forandringer).
- At sekretariatet skal bestaa av 5 medlemmer.
- At der ikke skal være nogen repræsentant fra centralstyret for Det norske arbeiderparti i sekretariatet — og omvendt.
- At sekretariatet ikke skal ha stemmeret paa kongressen.
- At sekretariatet i særlig vigtige spørsmaal skal forelægge medlemmerne saken til avgjørelse ved *uravstemning*.
- At saadan uravstemning ogsaa kan forlanges av mindst 40 foreninger med mindst 4000 medlemmer.

Optagelse i landsorganisationen.

- At § 2, punkt 1 faar saadan ordlyd: Industriforbund og lokale samorganisationer kan optages i sin helhet.
- At samme paragraf, punkt 2 og 3 sløifes. At den i punkt 4 nævnte gjennomsnitløn forandres til kr. 3.00 pr. dag.

Ledelse av konflikter.

- At § 8, punkt 1 faar saadan tilføielse, at konflikterne skal ledes av vedkommende organisations hovedstyre *og de avdelinger og lokale samorganisationer som berøres*.
- At der i § 8, punkt 5 gjøres saadan tilføielse, at konflikter ikke kan bilægges eller haves før ogsaa de avdelinger som er berørt av kampen har git sit samtykke.
- At disse foreninger skal faa behandle saken før konflikten bilægges eller haves.

- At paragrafen ændres saaledes, at sekretariatet efter bemyndigelse av de interesserte organisationer har ret til at faa konflikten bilagt.
- At det ikke kan ske før uravstemning er foretat blandt de medlemmer konflikten berører.
- At vedkommende afdelinger ogsaa skal uttale sig om saken, naar en konflikt skal *utvides*.
- At det skal ske forsaavidt tiden tillater det.
- At punkterne 9 og 10 om forhandling utgaar.

Kooperationen.

- At § 1 faar saadant tillæg: At støtte Kooperationen ved oprettelse av produktionsbedrifter inden de forskjellige fag og brancher.

Boykot.

- Tillæg til § 1: At anvende boykott i de faglige kampe.

Stedlige samorganisationer.

Den av sidste kongres fattede beslutning herom foreslaaes git saadan tilføielse, at der kan dannes selvstændig faglig samorganisation paa de steder, hvor der ingen samvirkende fagforeninger findes og hvor det med absolut flertal bestemmes av organisationen.

Opsigelse av kontrakter.

- At opsigelsestiden under eventuel konflikt, lockout el. lign. blir ens for alle arbeidere, enten de er maanedslønnet eller ikke.
- At det forbydes organiserede arbeidere at indgaa paa *enkeltmandskontrakter* eller paa anden opsigelsesfrist end den almindelig gjældende for bedriften.

Kontingenten og understøttelsen.

- At de tilsluttede organisationers ordinære kontingent til streikefondet maa utgjøre mindst kr. 13.00 pr. medlem og aar for helt- og kr. 6.00 for halvtbetalende.
- At landsorganisationens understøttelse blir kr. 0.70 pr. dag for helt- og kr. 0.35 for halvtbetalende.
- At understøttelsen blir kr. 1.50 for helt- og kr. 0.75 for halvtbetalende.
- At landsorganisationen ved sympatistreiker skal bære den hele understøttelse.

Andre forslag.

- At faa bort ved de fremtidige overenskomster bestemmelsen om undtagelse for ældre arbeidere fra de almindelige tarifsatser.
- At man skal søke at faa fjernet de almindelige bestemmelser i overenskomsterne.

Den programuttalelse, som er foreslaat om *organisationens former og taktik* indledes med endel uttalelser, som nok kunde trænge litt nærmere belysning, men vi skal kun holde os til selve forslagene.

Anerkjendte
arbeids-
avtaler.

Med hensyn til punkterne 1—3 henviser vi til uttalelserne paa sidste kongres og skal desuten bemerke:

Vi er fremdeles av den opfatning, at det vilde være et spill av kræfter for fagorganisationen at opta en kamp for at faa tariffene avløst av de saakaldte «anerkjendte arbeidsavtaler». Man lægger her en altfor stor vekt paa det formelle. Det er tariffen *indhold*, som bestemmer om den er heldig for arbeiderne eller ei — og ikke om den er skriftlig eller ikke — eller har navn av «anerkjendt arbeidsavtale» eller ei.

Der er intet i veien for at organisationerne søker at opnaa saa kortvarige tariffes som de ønsker. Landsorganisationen paalægger ingen forpligtelser i saa maate. Og tariffernes indhold bestemmes av den magt fagorganisationen eier i forhold til arbeidsgiverforeningen.

Vor opgave bør derfor fremdeles være at faa tariffene saa enkle og gode som mulig uten at kaste organisationen op i en ørkesløs kamp om avskaffelse av tariffene og indførelse av «anerkjendte arbeidsvilkaar».

Under dette arbeide for at faa tariffene slik som vi ønsker dem, kommer da ogsaa arbeidet for at de «almindelige bestemmelser» ændres i arbeidernes favør, slik som nævnt av Havne- og transportarbeiderforbundet.

Selvhjælpskassernes overgang til kooperationen eller en selvstændig institution kan sekretariatet ikke anbefale.

Selvhjælps-
kasserne.

Kooperationen har endda ikke naadd den utvikling, at den kan overta et slikt arbeide. Og medlemmerne vil neppe heller føle sig tilfreds hermed. Kasserne er bygget paa grundlag av fagenes eienommeligheter. Hvad sykeforsikringen angaar, saa er dennes rolle snart utspillet inden fagorganisationen, eftersom den offentlige forsikring utvides og forbedres. De selvhjælpsinstitutioner, som saa blir tilbake er, foruten arbeidsledighetskasserne, de saakaldte forsikringskasser. Arbeidsledighetskasserne er saa nøie knyttet til fagorganisationen, at det vilde være ikke bare uriktig, men skadelig at skille dem derfra. Og de organisationer som har disse institutioner, vil vistnok med stor styrke kræve at beholde dem.

Om *forsikringskasserne* foreligger særlig indstilling, hvortil vi henviser.

Kampmidlerne er allerede forflert slik, at streiker kan utvides til faglige generalkampe og sympatistreiker. Lovene indeholder fornødne bestemmelser herom. Dette forslag er saaledes ikke aktuelt. *Boykot* er ogsaa for længe siden tat i de faglige kampfes tjeneste. Allerede den skandinaviske arbeiderkongres i Malmø 1892 anbefalte «at de organiserte arbeidere i fremtiden istedetfor eller i forbindelse med streiker anvender boykotting, særlig i saadanne industrier, som frembringer varer, hvorav arbeiderne er de største konsumenter.»

Kamp-
midlerne.
Boykot.

Boykot er da ogsaa flere ganger anvendt hos os, og sidste kongres uttalte sig ogsaa om saken.

Heller ikke dette forslag er saaledes aktuelt, uten forsaavidt som man mener, at boykot bør anvendes hyppigere end tilfældet er. Men det maa jo foreslaaes i hvert enkelt tilfælde.

Obstruktion.
Sabotage.

Om *obstruktion* og *sabotage* har sekretariatet den samme opfatning som gav sig uttrykk ved sidste kongresbeslutning.

Organisationen vil ikke paa nogen maate forbedre sin stilling overfor arbeidsgiverne ved at benytte disse midler. Ti overfor enhver sabbotage eller obstruktion av nogen betydning vil arbeidsgiverforeningen kunne svare med lockout og saadan individuel kontrol og kontrakt, at det vilde føre hele organisationen op i nye, ørkesløse kampe. Dette ved siden av at organisationen intet effektivt herredømme vil kunne faa over obstruktionen og sabotagen, som maa utøves helt individuelt, mens organisationen ved at anbefale og anerkjende disse midler vilde staa med det moralske og økonomiske ansvar for alle handlinger. Der hvor disse midler har været anvendt synes man at komme mer og mer bort fra dem. Det er den aapne solidariske kamp gjennom streik og boykot, som blir en *folkebevægelses* midler. Og som fagorganisationen vokser maa netop dens kampmidler være enkle og let brukelige.

Vi gjentar hvad der tidligere er sagt, at derfor skal ingen arbeider lægge sig tilro med det resultat man opnaar ved den fælles tariffkamp. Især i travle tider kan der utrettes adskillig til løftelse av løsnivaet ved en vaaken utnyttelse av alle chanser.

Det hører imidlertid til det indre organisationsarbeides vanskelige ting, som maa avpasses efter fagenes og organisationernes eiendommeligheter og som der ikke kan opsættes regler for.

Kooperat
tionen.

At *kooperationen* tages i de faglige kampfes tjeneste, er man fuldt enige om, hvilket kongressen tidligere har git uttrykk for. Hvad der mangler er bare, at kooperationen ved arbeidernes tilslutning blir gjort til en magtfaktor, saaledes at den kan hjelpe arbeiderne under faglige kampe.

Forslaget om at støtte kooperationen ved opprettelse av produktionsbedrifter inden de forskjellige fag og brancher forekommer os noget uklart.

Landsorganisationen har gjentagende ganger markert sin stilling til kooperationen. Den har igangsat et landsomfattende agitationsapparat for at paavirke medlemmerne til at slutte sig til de kooperative foreninger. Og den kooperative landsforening og dens avdelinger har da ogsaa allerede paabegyndt sit arbeide for at iverksætte produktionsbedrifter. Under disse forhold er det vel rigtigst at fagorganisationen først og fremst støtter *kooperationens* arbeide for opprettelse av produktive bedrifter. Paa den maate blir der den bedste plan og sammenheng i arbeidernes kamp for at erobre herredømmet over omsætning og produktion.

Vi mener at kongressen har git tydelig nok uttalelse herom tidligere, men vi har intet imot at man forsterker disse ved at vedta, at fagorganisationen skal støtte kooperationens bestræbelser for at opprette produktive bedrifter.

Det nye forslag om organisationens fuldstændige omlægning, saaledes at *forbundene* ophører og landsorganisationen bygges paa *lokale samorganisationer*, som igjen i samraad med de enkelte foreninger faar den absolute myndighet i ledelsen av lønskampene samt repræsentationsret til kongressen, og at landsorganisationen kun skal «bistaa ved arbeidskonflikter» og forøvrig forestaa agitations- og organisationsarbeidet — er av særdeles vidtgaende og omkalfatrende karakter.

Landsorga-
nisationen
bygges paa
lokale sam-
organi-
sationer.

Efter at vore organisationer uten teoretiske konstruktioner, men efter livets egen lov, hadde naadd nogen utvikling utover de enkelte foreninger, opstod der lokale samorganisationer. Men disse viste sig snart upraktiske som forum for lønskampene. Den industrielle utvikling gaar nemlig ikke efter de lokale grænser. Jernindustrien forener sig hele landet rundt, grubedriften likesaa, og det ene fag efter det andet. Denne utvikling fortsætter med rivende fart. Kapitalen koncentrerer og centraliseres.

Kampene blir landsomfattende, og der maa derfor ogsaa landsomfattende organer til at føre dem. Det er selve industriens utvikling, som har medført dette. Og vi kan ikke forandre det, selv om vi aldrig saa meget omlægger vore organisationsformer.

Avskaffet vi forbundene og stykket organisationen op i lokale samorganisationer, som hver for sig skulde ha fuld ledelse og selvbestemmelsesret i lønskampene, maatte jo disse selvsagt ogsaa overta kontingentindkrævningen og den hele administration samt kampenes financiering. Den kamp som opstod i en samorganisation vilde i kraft av industriens landsomfattende art i 9 av 10 tilfælder utvide sig til vedkommende industri i andre byer. Og krav om fælles avgjørelse, fælles ledelse og fælles understøttelse vilde paany opstaa. Skulde saa landsorganisationen virksomt understøtte disse konflikter, maatte den jo ogsaa ha eventuel avgjørelsesmyndighet. Og resultatet vilde bli, at i 9 av 10 tilfælder vilde konflikterne bli ledet av landsorganisationen, og altsaa komme mere fjernt fra medlemmernes direkte avgjørelse end nu, da forbundene som regel avgjør sakerne selv.

Man maa ogsaa huske paa, at disse samorganisationers størrelse blir helt vilkaarlig efter vedkommende bys eller distrikts folkemængde.

I Kristiania vilde der saaledes bli en samorganisation paa 22,000 medlemmer, større end noget forbund, med en administration mere indviklet end et forbund, og hvor avgjørelsen maatte træffes av et repræsentantskap. Lignende vilde bli tilfældet andre steder. Mens der igjen vilde bli samorganisationer, som blev saa smaa eller saa utstrakte at de enten blev for økonomisk svake eller umulige i retning av indre samarbeide.

Tar vi saa hensyn til at alt samarbeide med utlandet vilde vanskeligjøres paa grund av denne form, som ikke er gjældende i noget land, saa vil man vistnok indse, at der er litet som taler *for*, men mange og avgjørende grunde som taler mot at gaa til en slik foranstaltning.

Hvad der skulde vindes var, at medlemmerne skulde faa mere direkte indflydelse over lønskampene.

Vi tror, at dette ikke vilde holde stik.

For det første fordi lønskampene paa grund av industriens landsomfattende karakter og arbejdsgiverforeningens centralisation som regel vil bli landsomfattende, hvorved avgjørelsen vil rykkes ut av den enkelte samorganisations haand og enten tilfalde landsorganisationen, eller samorganisationerne ved uravstemning eller vedkommende industris foreninger landet rundt, altsaa en lignende ordning som nu, bare saa meget mere tungvint, fordi man vilde mangle de faste indarbeidede institutioner, som forbundene nu er.

For det andet, fordi en række samorganisationer vilde bli saa store, at nogen direkte avgjørelse ikke vilde kunne fattes av medlemmerne og atter andre vilde bli saa smaa eller utstrakte, at noget godt organisationsarbeide vanskelig kunde utføres.

Enhver organisationsform har sine svake sider. Og landsforbundsformen vil med sin centralisation til en viss grad overføre noget av den enkelte forenings beslutningsmyndighet til forbundet. Men foreningen faar jo sin myndighet igjen som led i forbundet, akkurat som det enkelte medlem faar sin individuelle myndighet, som han gir fra sig, igjen som et led i den fælles forening.

Al solidaritet bygger paa at man gaar op i fællesskapet — det enkelte medlem i foreningen — den enkelte forening i forbundet — og det enkelte forbund i landsorganisationen.

Det er en opdragelse til denne utvidede solidaritet vi skal beflitte os paa — ikke en tilbakevenden til de primitive forhold med den forenkledde solidaritet.

For det maa vi ikke glemme: Industriens og arbeidsgivernes centralisation tvinger os til at føre kampen landsomfattende. Og da maa vi ogsaa gjennom vor organisation skape os apparater til at føre kampen paa samme vis, og utvikle os til at kunne handle tillidsfuldt og trygt gjennom landsomfattende organisationer.

Det som maa paasees er derfor at man inden rammen av denne organisationsform stadig kan vedlikeholde en levende rapport mellem avdelinger, forbund og landorganisationen, at der blir god anledning for alle meningsyttringers utfoldelse, og at beslutningerne hvilerpaa saa bredt grundlag, som det er mulig med det omfang vor organisation nu har og den kampstilling den staar i med de hurtige avgjørelser, som kræves.

Sekretariatet kan saaledes ikke tiltræde punkt 4 i forslaget. Men vil i det efterfølgende fremsætte enkelte forslag til forandringer med hensyn til landsorganisationens repræsentantskap m. v.

Uindskrænket bestemmelsesret for den enkelte forening.

I sammenheng med forslagene om den føderative organisationsform uten effektiv centralisation, staar en række forslag om uindskrænket bestemmelsesret for den enkelte forening eller gruppe under lønskamp. Fællesorganisationen skal ikke kunne ordne med en konflikt, hvordan saa end den samlede organisation er stillet, uten at vedkommende forening eller gruppe paa forhaand har godkjendt eller git bemyndigelse dertil.

Dette bryter helt med fællesansvaret. Har vi en fællesorganisation, som til en viss grad bærer den enkelte kamp, saa maa ogsaa denne fællesorganisation i ytterste tilfælde kunne fatte avgjørelse i saken. Men hvad der kan kræves, er at denne avgjørelse fattes paa bredest mulig grundlag.

Der er nævnt uravstemning blandt samtlige landsorganisationens medlemmer. Men en slik uravstemning er en yderst upraktisk ordning. Og saa forskjelligartet som vore organisationer er, vil den virke ganske uretfærdig. Sjømandsorganisationerne f. eks. vil vanskelig komme til orde paa den maate. Og med den erfaring man har om uravstemning selv i fag som er i streik, saa vet man at deltagelsen er saa liten at resultatet ikke under en almindelig uravstemning blandt alle medlemmer vil gi noget virkelig uttrykk for flertallets vilje. Hertil kommer at under tilspidsede konfliktsituationer, naar slike uravstemninger skal foretages, kan man ikke lægge organisationens stilling og kampforholdet offentlig frem. Og medlemmerne kan saaledes ikke faa den opplysning som er nødvendig for at kunne træffe en riktig avgjørelse. Konfidentielle sirkulærer til 80,000 medlemmer er en tvilsom affære.

Ur-
avstemning.

Uravstemninger i samfundet kan ikke sammenlignes med dette, for der vil det altid være en helt offentlig sak det gjælder, og de forskjellige partier fører den valgkamp som skal til, for at faa vælgermassen frem.

Uravstemning er saaledes en ubrukelig form for avgjørelser inden den store fællesorganisation.

Dernæst kommer spørsmålet om indkaldelse av ekstraordinær kongres. Men det tar tid, da valg skal foretages, og man skal reise lange veier til et bestemt møtested, og hertil kommer at det er en meget kostbar form for fællesavgjørelsen. Ca. 15,000 kroner vil en slik kongres mindst koste. Ogsaa det apparat blir derfor upraktisk.

Ekstraordi-
nær kongres.

Tilbake staar saa at ordne sig med et mindre representantskap. Men sekretariatet er opmerksom paa, at slik som representantskapet nu er valgt, blir det en noksaa utpræget Kristiania-representation, hvorfor man vil gi adgang til valg utenfor forbundsstyrenes midte. Desuten foreslaaes at kongressen vælger 30 medlemmer av representantskapet, som indkaldes naar det gjælder spørsmål om organisationens stilling til lønskampe; mens der til de almindelige representantskapsmøter kun indkaldes det ordinære representantskap.

Repræsen-
tantskap.

Man er ogsaa enig i, at ingen avgjørelse om en konflikts avslutning træffes, før vedkommende avdeling eller gruppe har faat anledning til at uttale sig om saken, og at som regel heller ikke utvidelse finder sted, før vedkommende organisation har faat uttalt sig.

Paa denne maate tror man at ha lagt fællesavgjørelserne paa saa bred basis som det er mulig, naar man skal forene hensynet til de raske og konfidentielle avgjørelser, det her gjælder, med det demokratiske princip, hvorpaa vor organisation er bygget.

At forbundsstyrene vælger medlemmer av representantskapet og dermed ogsaa kongresrepresentanter henger sammen med den utvikling som representantskapet har hat inden organisationen. Det

er jo opstaat netop fordi ikke alle forbund kunde bli repræsenteret i sekretariatet og at man derfor trængte en organisationsmæssig forsamling, hvor alle forbund var repræsenteret og kunde uttale sin mening, naar der opstod tvist om vigtige lønsspørsmål eller andre større sager.

Samorganisa-
tioners
optagelse i
landsorgani-
sationen.

Forslaget om forandring i § 2, p. 1 saaledes at samorganisationer kan optages i landsorganisationen kan sekretariatet i henhold til det foran anførte ikke anbefale.

Gjennem-
snitsløn.

At den i § 2, p. 4 nævnte *gjennemsnitsløn* forhøies fra kr. 2.50 til kr. 3.00 gir sekretariatet sin tilslutning.

Valg til
kongressen.

Forslagene om at valgene til kongressen bør ske direkte eller saavidt mulig direkte er en sak, som man maa opta inden hvert forbund. Landsorganisationen har nemlig overlatt til forbundene at vælge repræsentanterne paa den maate som er mest praktisk for hvert forbund uten at ville gripe ind med noget direktiv her. Og denne ordning er sikkert nok den bedste. Men der er jo rik anledning inden hvert forbund til at foreslaa den valgordning som man finder passer bedst.

Indkaldelse
av ekstra
kongres.

At *ekstraordinær kongres* skal kunne sammenkaldes efter krav fra 40 foreninger med 4000 medlemmer forekommer os at være en høist tvilsom reform. Det er 5 pct. av landsorganisationens medlemsantal. Og en forening som f. eks. faar et cirkulære, hvori den opfordres til at uttale sig om den vil være med paa at kræve ekstra kongres, kan godt tænkes at gaa med herpaa, selv om den ikke føler synderlig trang dertil eller er klar over hvilket kostbart apparat kongressen er. Da landsorganisationen er bygget paa forbundene, maatte det desuten være et vist antal av disse som skulde utkræves til indkaldelse av kongres. Men med den nuværende ordning har forbundene adgang til at ta et saadant krav op i repræsentantskapsmøte og eventuelt faa det vedtat der. Hvis den utvidelse av repræsentantskapet som sekretariatet foreslaar, blir vedtat, vil dette bli en slags «liten kongres» hvor særlig de omtvistede situationer ianledning lønskampe kan behandles mellem de ordinære kongresser, hvorved ogsaa kravet om ekstraordinær kongres antagelig blir mindre aktuelt.

Sekre-
tariatets
stemmeret.

Forslaget om at sekretariatet ikke skal ha stemmeret paa kongressen finder man litet begrundet. Sekretariatet vælges jo av og blandt kongressens medlemmer, saa nogen sammenligning mellem regjering og storting er ganske uholdbar. Sekretariatet bestaar jo bare av 11 medlemmer, saa praktisk set har stemmeret eller ikke stemmeret ikke stor betydning paa en kongres med opimot 300 repræsentanter.

Sekretaria-
tets antal.

At sekretariatet indskrænkes til 5 medlemmer kan man heller ikke anbefale. Erfaringen hittil har ikke vist at det er et for tungvint apparat, og naar saa er tilfælde er det selvsagt gavnlige at der inden sekretariatet er plads for flere forbunds repræsentanter end et medlemsantal paa 5 vilde gi anledning til.

Likeledes forstaar man ikke hvad der ligger til grund for nu at ophæve den ordning som hittil har eksistert med en repræsentant i sekretariatet fra arbeiderpartiet og omvendt. Det er selvsagt av stor betydning at samarbeidet mellem disse styrever er saa intimt som mulig. Og man kan saavidt vi forstaar ikke peke paa noget tilfælde hvor ordningen har virket uheldig. Det synes os kun at være en søkt anledning til at markere en viss animositet mot den nøie sammenheng som den faglige og politiske arbeiderbevægelse har her i landet. Men sekretariatet mener kongressen netop skal styrke dette samarbeide ved at la ordningen fremdeles fortsætte.

Centralstyres repræsentant.

Forslaget fra Bergen om et tillæg til de av forrige kongres vedtagne regler om oprettelse av stedlige samorganisationer gir sekretariatet sin tilslutning. Derved vil man paa hvert sted staa mer frit i valg av formen for disse organisationer. Derimot kan man ikke anbefale at de stedlige samorganisationer overtar eller faar repræsentationsret til kongressen. Heller ikke at de vælger repræsentantskapet. De stedlige samorganisationer er endnu ikke blit nogen almindelig foreteelse i den forstand, at spørsmålet om eventuel repræsentation for dem kan siges at være aktuelt engang. Og dertil kommer at hele landsorganisationen økonomisk og moralsk er bygget paa forbundene, saa der vanskelig kan skapes nogen sideordnet repræsentation uten at der sker brudd paa dette system.

Stedlige samorganisationer.

Man er enig i, at der bør forsøkes ved henvendelse til arbeidsgiverforeningen at opnaa en overenskomst om en fælles opsigelsestid ved konflikter uten hensyn til de individuelle kontrakter. Men utsigterne til at opnaa noget i saa henseende er vel neppe store.

Enslartet opsigelsesfrist.

Sekretariatet er likeledes enig i, at der ogsaa fra landsorganisationens side gjøres noget for at hindre at arbeiderne binder sig enkeltvis med kontrakter til bedrifterne. Men man finder det vanskelig i landsorganisationens love at indta bestemmelser om medlemsretten i de enkelte organisationer. Man vil derfor foreslaa en uttalelse fra kongressen, som et direktiv for de tilsluttede organisationer.

Enkeltmandskontrakter.

Forslaget om at *ældre medlemmer* ikke skal kunne undtages fra tarifreglerne finder sekretariatet at være av tveegget natur. Vi forstaar meget vel den gode tanke, som ligger til grund herfor, men naar slike undtagelsesbestemmelser er kommet ind i tariffene, saa er det for at forhindre at gamle medlemmer hvis arbeidskraft er betydelig nedsat skulde bli *opsagt*, fordi at de ikke længre var konkurrancedygtig. Og hverken organisationerne eller samfundet har nogen pension at gi disse gamle. Men i tariffene maa man sørge for at faa saa betryggende regler for denslags, at adgangen til undtagelse fra lønsatserne ikke kan misbrukes.

Undtagelse for gamle medlemmer i tariffene.

Ang. forhøielse av minimumskontingenten i forbundenes streikefond og spørsmålet om understøttelsen fra landsorganisationen, henvises til sekretariatets uttalelser under de respektive forslag.

Kontingent. Understøttelse.

Under henvisning til foranstaaende motivering foreslaar sekretariatet følgende forandringer i lovene, idet de øvrige forslag til ændringer indstilles til ikke bifaldelse:

§ 2, punkt 4 (andet passus):

I landsorganisationen kan kun de mandlige medlemmer regnes som halvtbetalende, hvis vanlige gjennemsnitsløn er under kr. 3.00 pr. dag.

§ 4, punkt 2 b:

Hvert forbunds styre har desuten ret til at vælge — *i eller utenfor sin midte eftersom hvert forbund bestemmer* — 1 repræsentant for hvert paabegyndt 1 000-tal, o.s.v. som før.

§ 4, nyt punkt 12:

Kongressen vælger 30 repræsentanter, som tiltræder repræsentantskapet naar tvistemaal angaaende større faglige kampe skal avgjøres

§ 5, punkt 2 (ny tilføielse, andet passus):

Til disse møter indkaldes ogsaa de av kongressen valgte 30 medlemmer av repræsentantskapet.

§ 8, punkt 6 (andet passus):

Før saadan utvidelse sættes iverk maa vedkommende forbundsstyres og forsaavidt tiden tillater det vedkommende foreningers uttalelse om saken indhentes.

§ 8, punkt 7 (ny tilføielse):

— efterat vedkommende foreninger har faat anledning til at uttale sig om saken.

§ 8, punkterne 9 og 10 utgaar.

Andre lovforandringer.

Norsk jern- og metalarbeiderforbund:

§ 2 punkt 5: De tilsluttede organisationer maa ha en fast løpende kontingent til streikefond, der mindst utgjør kr. 13,00 pr. medlem og aar for helt- og kr. 6,00 for halvtbetalende. Streikefondet maa ikke anvendes til andre øiemed end de med konflikter forbundne utgifter.

§ 9, punkt 4: Forsaavidt midlerne strækker til med den ret loven gir til at indkalde ekstrakontingent skal der utbetales i streikeunderstøttelse til de organisationer, som er i kamp et ukentlig beløp, der svarer til kr. 0,70 pr. dag for helt- og kr. 0,35 for halvtbetalende berettigede medlemmer — søn- og helligdage iberegnet.

Andet avsnit utgaar.

Motiver til § 2, punkt 5 og § 9, punkt 4.

Ved vort sidste landsmøte i 1915 forelaa forslag om forbundets utmeldelse av landsorganisationen. Under behandlingen av dette forslag blev vedtat følgende:

«Idet landsmøtet fastholder de av forrige landsmøte i 1912 stillede krav om større handlefrihet i avgjørelse og ledelse av konflikter, understøttelsens

nedsættelse og at de enkelte forbund forhøier sin streikekontingent saa den kommer paa høide med hvad vi betaler, paalægges hovedstyret ogsaa at fremsætte og fremme forslag om at intet forslag til løsning av en konflikt kan avgjøres av sekretariatet eller repræsentantskapet, men at det forelægges medlemmerne av det forbund det angaar til avstemning.»

Hensigten med disse forslag er at frembringe en større ensartethet i de tilsuttede organisationers økonomiske evne til at føre sine konflikter. Det viser sig nemlig at flere forbund nu kun holder den minimalkontingent som er fastsat i landsorganisationens love. Denne kontingent maa, under de nuværende forhold siges at være meget for lav og skulde helst ha været forhøiet adskillig mer end hvad der er foreslaet av os.

Med hensyn til den understøttelse som landsorganisationen yder under konflikter, mener man at det kun vil virke til den samlede organisations fordel at denne nedsættes. Man vil derved opnaa at forbundene, som bør ha den avgjørende myndighet med hensyn til at iverksætte og avslutte lønsbevægelserne, ogsaa i større utstrækning maa overta ansvaret for sine konflikter. Saaledes som forholdet er nu, blir mange konflikter iverksat væsentlig paa basis av den understøttelse som ydes av landsorganisationen. Særlig ved større konflikter blir saa følgen at landsorganisationen maa gripe ind for at faa en avslutning. Derved opstaar en misnøie blandt medlemmerne som gir sig utslag i at der forlanges større «handlefrihet».

Denne misnøie har ogsaa faat sit uttrykk i vort landsmøtes krav om at intet forslag til løsning av en konflikt kan avgjøres av sekretariatet eller repræsentantskapet, uten at forslaget har været forelagt medlemmerne til avstemning.

Forbundenes love indeholder jo bestemmelser hvorefter forbundsstyrene skal avslutte konflikterne. Disse bestemmelser tror vi i større utstrækning vil bli befulgt naar det økonomiske ansvar blir lagt mere over paa forbundene.

Hovedstyret.

Skandinavisk sadelmaker- og tapetsererforbund:

«Til § 8, punkt 6 tilføies: Dog skal landsorganisationen til saadanne sympatikonflikter betale saadanne medlemmer den understøttelse disse i henhold til sit eget forbunds love kan faa.»

Der tilføies § 9: Til konflikter der er godkjendt av sekretariatet betales et beløp av kr. 1.50 daglig for helt og kr. 0.75 for halvt betalende medlemmer.

Paa hovedstyrets vegne for
Skandinavisk sadelmaker- og tapetsererforbund
I. P. Jønson.

I § 9, punkt 1 forandres 2 mndr. til 3 mndr.

N. j. & m. f., Stavangeravdelingerne.

Fra Sekretariatet: (Til § 2.)

Som bekjendt forelaa paa forrige kongres et lignende forslag fra Jern- og metalarbeiderforbundet. Kontingenten var da foreslaat sat til mindst kr. 13.50 for heltbetalende og kr. 4.80 for halvtbetalende. Nu foreslaaes henholdsvis kr. 13.00 og kr. 6.00.

Kongressen vedtok sekretariatets forslag om at forhøie mindstekontingenten fra kr. 7.20 og 3.60 til kr. 10.40 og 5.20 pr. aar, idet sekretariatet av hensyn til de yngre organisationer mente at der maatte gaaes skridtvis frem.

At forhøie streikekontingenten som av forbundet foreslaat vil ikke utgjøre mer end 5 øre pr. uke for heltbetalende og ikke fuldt 2 øre for halvtbetalende. Sekretariatet er av den opfatning, at der nu bør gaaes til en forhøielse av kontingenten, som av forbundet foreslaat. Det store flertal av landsorganisationens medlemmer betaler da ogsaa nu en streikekontingent som mindst svarer til dette beløp, idet 13 forbund med 60 948 medlemmer har en løpende kontingent til streikefondet, som utgjør mindst kr. 13.00 pr. aar for heltbetalende medlemmer. Trikotagearbeiderskernes forbund med 200 medlemmer har en kontingent for sine medlemmer som alle er halvtbetalende av kr. 7.35 pr. aar, saa ogsaa denne organisation fylder de krav, som forslaget stiller. De øvrige 14 forbund, som ikke fylder kravet, tæller tilsammen 16 644 medlemmer. Men disse organisationer maa nu uten vanskelighet kunne følge efter

Sekretariatet vil i henhold hertil indstille paa, at kongressen fatter beslutning i overensstemmelse med Jern- og metalarbeiderforbundets forslag, at lovens § 2, punkt 5 faar følgende ordlyd:

«De tilsluttede organisationer maa ha en fast løpende kontingent til streikefond, der mindst utgjør kr. 13.00 pr. medlem og aar for helt- og kr. 6.00 for halvtbetalende. Streikefondet maa ikke anvendes til andre øiemed end de med konflikter forbundne utgifter.»

Til § 9:

Der foreligger 2 forslag til forandring i lovens § 9 punkt 4 ang. understøttelsens størrelse. Jern- & metalarbeiderforbundet foreslaar i likhet med hvad forbundet gjorde paa forrige kongres, at understøttelsen skal nedsættes til 70 øre pr. dag for helt- og 35 øre pr. dag for halvtbetalende medlemmer.

Skandinavisk sadelmaker- og tapetsererforbund foreslaar at understøttelsen skal *forhøies* til henholdsvis kr. 1.50 og 0.75.

De nuværende love fastsætter en understøttelse av kr. 1.00 pr. dag for helt- og kr. 0.50 for halvtbetalende. Sekretariatet kan ikke anbefale at der nu gjøres nogen forandring heri Og sekretariatet kan forsaavidt henvise til hvad det anførte om spørsmålet da det var oppe til behandling i 1913. Selvfølgelig er sekretariatet enig med Jern- & metalarbeiderforbundet i at den organisation som gaar til kamp, i første række maa ha ansvaret for at kampen ogsaa økonomisk kan føres og at konflikter ikke maa iverksettes alene paa basis av understøttelsen fra landsorganisationen. Men sekretariatet er av den opfatning, at det nuværende beløp i saa henseende er vel avbalansert. Det maa ikke glemmes, at pengenes værdi siden 1907 er sunket adskillig, og det kan ikke med nogen grund længer hævdes, at det økonomiske ansvar i for stor grad er lagt over paa landsorganisationen. Selv om sekretariatet saaledes er enig med Jern & metalarbeiderforbundet i dets almindelige betragtninger om et forbunds ansvar overfor konflikter, kan man ikke være enig i nødvendigheten av at understøttelsen av den grund nedsættes, og vil sekretariatet derfor anbefale kongressen at bli staaende ved det nuværende beløp.

Forslaget fra Skandinavisk sadelmaker- og tapetsererforbund om at *forhøie* understøttelsen til kr. 1.50 og 0.75 pr. dag, kan sekretariatet ikke anbefale. Under de herskende forhold, og med den erfaring man hittil har, tror sekretariatet at organisationen er bedst tjent med at landsorganisationens tilskud til understøttelse blir som i de nuværende love bestemt.

Norsk jern- & metalarbeiderforbunds Stavanger-avdelinger foreslaar, at bestemmelsen i lovens § 9, p. 1 om at understøttelse gives de som har været medlemmer i 2 maaneder forandres til 3 *maaneder*. Forslaget er ikke motivert og sekretariatet finder ingen grund til at anbefale forandringen vedtat.

Forslaget fra Skandinavisk sadelmaker- & tapetsererforbund om at landsorganisationen skal betale hele understøttelsen til medlemmerne under sympatistreik, kan sekretariatet heller ikke anbefale. Vedtagelsen av et saadant forslag vilde foranledige en hel omlægning av kontingenten til landsorganisationen. Den maatte betragtelig forhøies. I de tilfælder der kan bli tale om sympatikonflikter vil ganske sikkert alle fagorganisationens økonomiske resurser tiltrænges, uten hensyn til om det er streik eller lockout som har foranlediget utvidelsen.

Et mindretal stemte for at understøttelsen nedsættes. Et andet mindretal stemte for, at bestemmelsen om høiere understøttelse for organisationer som har 40 % av medlemmerne i konflikt utgaar.

Norsk træarbeiderforbund:

§ 12. Med henvisning til punkt 5 sidste led foreslaaes følgende optat til behandling:

Medlemmer av organisationen skal, naar de arbeider mer end 6 uker i et andet fag overmeldes i den organisation hvormed vedkommende bedrift har overenskomst og hvor hovedmassen av vedkommende fags arbeidere er organisert.

Bygningssnekkernes fagforening, Kristiania.

Norsk jern- og metalarbeiderforbund:

§ 13. Som nyt punkt indgaar: Samtlige medlemmer tilstilles et eksemplar av landsorganisationens love.

N. j. & m. f., avd. 13, Fredrikstad.

Folkets hus fond.

§ 4. Laanets varighet forlænges fra 10 til 20 aar.

Norsk jern & metalarbeiderforbund. Avdeling 13, Fredriksstad.

Uttalelse om enkeltmandskontrakter.

Da opprettelse av enkeltmandskontrakter mellem arbeidere og arbeidsgivere bidrar til at svække solidaritetsfølelsen mellem arbeiderne og hemme organisationen i dens kamp for bedre vilkaar for alle arbeidere, henstiller kongressen til de tilsluttede organisationer at ha sin specielle opmerksomhet henvendt paa dette forhold og bekjempe denslags kontraktindgaelse med et effektivt opplysningsarbeide og eventuelt ved dertil skikkede lovbestemmelser.

Forsikringskasserne.

Kongressen 1913 vedtok under behandlingen av spørsmålet om «organisationsformer og taktik» bl. a. følgende forslag:

«Der nedsættes en komité paa 5 medlemmer, som blir at supplere med 1 repræsentant valgt direkte av hvert forbund. Komiteen skal behandle spørsmålet om hvad der kan gjøres for at sikre medlemmerne mot at oparbeidede rettigheter inden et forbund ikke tapes ved det enkelte medlems overgang til andet industriforbund eller hele grupper overgang til et andet forbund eller oprettelsen av nyt forbund. Komiteen skal herunder særlig ha sin oppmerksomhet henvendt paa enten om samtlige organisationers bestemmelser angaaende selvhjelpskasserne kan gjøres saa ensartet som mulig, eller om der kan opprettes en fællesforsikring inden alle forbund forvaltet av landsorganisationen. Komiteens utredning ledsaget av forslag om sendes til samtlige organisationer og forelægges neste kongres.»

Følgende er valgt som medlemmer av komiteen:

Sekretariatet: Ole O. Lian, P. Aarøe, Rich. Hansen, Arnt Aamodt og M. Nygaard. *Arbeidsmandsforbundet:* Gunnar Sethil. *Baker- og konditorforbundet:* Johan Nygaard. *Bokbinderforbundet:* Hans Aas. *Nosk centralforening for boktrykkere:* O. Ruud. *Formerforbundet:* T. Fjermestad. *Guldsmedarbeiderforbundet:* E. Gabrielsen. *Havne- og transportarbeiderforbundet:* P. Andersen. *Jern- og metalarbeiderforbundet:* A. Knudsen. *Kjøre- og handelsarbeiderforbundet:* H. Fladeby. *Lithografisk forbund:* Rob. Kopp. *Malerforbundet:* J. M. Winge. *Matros- og fyrbøterunion:* Gerh. Gulbrandsen. *Murerforbundet:* Aksel Schultz. *Møbelinstriarbeiderforbundet:* A. Andersen. *Papirindustriarbeiderforbundet:* Leonard Larsen. *Skind- og lærindustriarbeiderforbundet:* Magnus Westby. *Sag-, tomt- og hovleriarbeiderforbundet:* H. Eriksen. *Skotøiarbeiderforbundet:* A. E. Gundersen. *Skrædderforbundet:* B. Lange. *Slagter- og pølsemakerforbundet:* E. H. Sahlberg. *Sporveisforbundet:* E. E. Rudlang. *Stenhuggerforbundet:* Alfr. Pahlm. *Træarbeiderforbundet:* Jens Johansen. *Skand. sadelmaker- og tapetsererforbund:* Kr. Hornaas. *Tobaksarbeiderforbundet:* Hj. Johansen. *Trikotagearbeiderskernes forbund:* Frk. Hilda Eriksen.

Foruten det av kongressen vedtagne forslag er fra Norsk jern- og metalarbeiderforbund inkommet følgende skrivelse:

«Ved vort landsmøte, som avholdtes i 1915 forelaa følgende 2 forslag vedrørende medlemmers overgang fra det ene forbund til det andet:

Det paalægges hovedstyret at utarbeide regler og træffe en overenskomst med andre forbund inden landsorganisationen som letter overgang fra og til andre forbund uten at medlemmerne taper nogen av sine oparbeidede rettigheter.

Det henstilles til landsmøtet at vedta bestemmelser, som gir medlemmer av andre forbund adgang til at overgaa i vort forbund med bibehold av de rettigheter de har indvundet i det andet forbund. Det forutsættes, at det sker ved overenskomst med det forbund, hvorfra vedkommende medlem overflyttes.

Disse forslag besluttedes oversendt den av landsorganisationen nedsatte komité til utredning av dette spørsmål.

Et forslag om at søke samarbeide med de øvrige forbund for muligens at oprette en fælles forsikringskasse blev forkastet av landsmøtet.

Med solidarisk hilsen.

Norsk jern- og metalarbeiderforbund,
hovedstyret.
A. Knudsen.»

Videre er til indeværende kongres inkommet følgende forslag vedrørende forsikringskassen:

Kongressen paalægger sekretariatet at opta forhandling med de forbund som har forsikringskasser og forsøke at faa istandbragt en ordning saa at al forsikring utbetales av landsorganisationen samt fri overgang fra det ene forbund til det andet. Dette blir da forelagt de interesserte forbunds landsmøter til vedtagelse.

Motivering: Den nuværende ordning med forsikringen, at denne er underlagt forbundene er i mange tilfælder upraktisk og uheldig. En arbeider er mange ganger henvist til at skifte arbeide og av den grund gaa ind i en anden forening, som da kanskje staar i et andet forbund, men da han i dette tilfælde ikke faar med sin forsikring kommer han som oftest paa strykelisten istedet. En omlægning er nødvendig. Det vil da ikke bli saa lange strykelister og vil det bli lettere at agitere for tilslutning.

Sarpsborg og omegn træarbeiderforening.

Der gives adgang for alle medlemmer av landsorganisationen at overgaa fra et forbund til et andet uten at miste nogen av sine rettigheter særlig med henblik paa forsikringskassen.

Løkkens træarbeiderforening.

Endelig indholder det fra en række organisationer indkomne forslag angaaende «Organisationens former og taktik» punkt 2 følgende vedrørende forsikringskasserne:

«At selvhjælpsinstitutionerne sløifes som led i fagorganisationens virksomhet.»

Komiteen er enig om at opta samtlige forslag til behandling, da de alle staar i nøie forbindelse med det av kongressen vedtagne.

Det oppdrag, som kongressen har git komiteen er at undersøke:

1. Hvad der kan gjøres for at forhindre at det enkelte medlem taper erhvervede rettigheter ved overgang fra det ene forbund til det andet.
2. Hvordan der skal forholdes ved hele grupperes overgang fra det ene forbund til det andet eller ved opprettelse av nyt forbund.

Kongressen har videre fæstet oppmerksomheten ved:

- a) om samtlige organisationers bestemmelser angaaende selvhjælpskasserne kan gjøres ensartede,
- b) om der kan opprettes en fælles forsikring inden alle forbund forvaltet av landsorganisationen.

Av selvhjælpskasser har vi nu inden fagorganisationen: Reise- og arbejdsledighetskasser, sykekasser, begravelsesbidrag, forsikring til avdøde medlemmers efterlatte, invalidebidrag og tuberkulosefond.

Som bekjendt forelaa der paa forrige kongres forslag om overgang til industriforbund, og der var opstillet etpar alternativer til forandring i forbundenes sammensætning, som vilde foranlediget betydelige forandringer i medlemmernes forhold.

Det var en naturlig følge av forslaget om industriforbund at der ogsaa søktes at faa en ordning m. h. t. selvhjælpsinstitutionerne som kunde lette denne utvikling. Imidlertid blev som bekjendt forslaget forkastet av kongressen.

Indtrædelsesavgift.

Spørsmålet om medlemmernes fri overgang *uten indtrædelsesavgift* fra det ene forbund til det andet indenfor landsorganisationen maa anses løst. I 1907 vedtoges beslutning herom og denne beslutning maa antages tiltraadt av alle organisationer.

Streikeunderstøttelse.

Videre maa der vel ogsaa herske enighet om at et medlem som overgaar fra det ene forbund til det andet straks er berettiget til *streikeunderstøttelse* i det nye forbund, forutsat at vedkommende var berettiget til saadant i sit tidligere forbund. Selvfølgelig maa understøttelsens *størrelse* rette sig efter det forbunds love, som vedkommende er medlem av.

Anden forsikring.

Angaaende *selvhjælpsinstitutionerne* er komiteen av den opfatning, at det av kongressen reiste spørsmål maa indskrænkes til kun at omfatte forsikringen til avdøde medlemmers efterlatte (livsforsikringen). For sykekassernes vedkommende er spørsmålet ikke længere av saa stor betydning, idet den offentlige sykekasse yder nogen beskyttelse. Hvis et medlem overgaar fra et forbund med sykekasse til et andet uten saadan, saa vil i de fleste tilfælder kredssykekassen træde til. Selv om den offentlige sykeforsikring endnu paa langt nær ikke er tilfredsstillende, er den dog nu saa langt utviklet, at det bør være vore organisationers opgave at søke den forbedret indtil maålet: sykepleien i beskatningen er naadd.

For *arbejdsledighetskassernes* vedkommende vilde det være av stor betydning, om der kunde etableres et forhold, som hindrede at arbejdsledighetsforsikrede medlemmer ikke tapte sine rettigheter ved overgang til et andet forbund. Imidlertid er det kun litt over to femtedele av landsorganisationens medlemmer som er arbejdsledighetsforsikret, idet 14 forbund med 33 077 medlemmer har arbejdsledighetskasser, mens 14 forbund med 44 774 medlemmer ikke har saadan. At tilveiebringe nogen fællesforsikring paa dette omraade finder derfor komiteen paa det nuværende tidspunkt uigjennemførlig. Men

komiteen forutsætter at organisationerne vil arbeide for utvikling av arbeidsledighetsforsikringen, saa den saavidt mulig kan komme til at omfatte alle fag og industrier. Og indenfor de forbund som allerede har arbeidsledighetskasser maa der kunne etableres et sam arbeide til beskyttelse av medlemmernes interesser.

Med hensyn til den øvrige forsikring er det i særdeleshet den saakaldte *forsikring til avdøde medlemmers efterladte* eller «livsforsikringen» som ved overgang vil volde de største vanskeligheter.

Av forbundene har 21 saadan forsikring, mens 7 ingen har. Men disse 7 tæller kun 2 778 medlemmer, mens de 21 forbund tæller 75 014 medlemmer. Det skulde saaledes synes forholdsvis let at etablere et samarbeide eller en fællesforsikring paa dette omraade. Vanskelighetene ligger imidlertid i, at selv denne form for forsikring er i høi grad forskjellig i de forskjellige forbund. Vi henviser her til den oversigt som er indtat i forrige kongresforelæg side 53 og flg.

Komiteen er av den opfatning, at en *fællesforsikring inden landsorganisationen* eller en forsikring under landsorganisationens forvaltning ikke er at anbefale. Selv om en saadan forsikring lot sig etablere, mener man at der er store baade praktiske og specielt principielle indvendinger at gjøre mot en saadan ordning.

Ser man paa forsikringen som den er idag, vil man faa eg sterkt indtryk av, hvorledes den er vokset op med forbundene og avpasset efter de spesielle forhold som præger de enkelte industrier og fag. Overgang til en *fællesforsikring* vilde vanskelig kunne ske, uten at det vilde ha en rivellerende indflydelse paa forsikringen. Men det maa antages, at de enkelte organisationer overfor sine medlemmer ser sig bundet til at opretholde det nivaa, hvortil forsikringen nu er naadd, og i bedste fald vilde landsorganisationens forsikring da kun bli en tillægsforsikring. Men dermed har man jo ikke naadd det som er hensigten med fællesforsikringen: at hindre at et medlem gaar tapt av noget av sine oparbeidede rettigheter ved overgang til et andet forbund.

Ser man paa spørsmålet ut fra rent principielle synsmaater, maa det sies at landsorganisationen ikke egentlig er basert paa en forsikring som den nævnte. Landsorganisationen er i utpræget grad en kamporganisation, og den staar som repræsentant utad for arbeiderne som klasse. Den er uttryk for arbeidernes forstaaelse av nødvendigheten av at samle sine kræfter i kampen mot arbeidsgiverklassen. Det er naturligvis intet til hinder for at organisationerne kan beslutte at utvide landsorganisationens virksomhet til at omfatte ogsaa livsforsikring, men komiteen er av den opfatning at det vil være mindre heldig at belemre centralorganisationen hermed og saaledes gjøre selvhjælpsinstitutionerne til et led i landsorganisationen.

Den samlede komité er saaledes enig om at fraraade, at livsforsikringen overtages av landsorganisationen som fællesforsikring.

Tilbake staar da spørsmålet om, hvad der forøvrig kan gjøres for at sikre medlemmerne mot tap av oparbeidede rettigheter ved overgang fra det ene forbund til det andet.

Her har det gjort sig delte meninger gjældende inden komiteen, idet et mindretal mener at dette kan ske paa den maate, at ethvert medlem ved overgang til en ny organisation gennem landsorganisationen sikres sine oparbejdede rettigheder indtil medlemmet i den nye organisation har oparbejdet tilsvarende rettigheder.

Til nærmere forklaring og begrundelse for sin opfatning har mindretallet anført følgende:

«Hovedgrunden til at spørgsmaalet om fri overgang med bibehold av oparbejdede rettigheder er reist og har git anledning til behandling paa 2 kongresser og igjen skal op paa den kommende kongres, er hensynet til medlemmerne. Det maa vel ogsaa indrømmes av alle, at dette hensyn veier saa sterkt, at der bør søkes en løsning, hvorved medlemmer kan undgaa at miste sine rettigheder i en tid, da de endda tilhører organisationen og opfylder sine forpligtelser.

Men vanskeligheten stikker i, at de forskjellige organisationer har hver for sig, uafhængig av andre, bygget op sit forsikringsvæsen og reglerne for kontingent og ydelser er derfor saa høist forskjellig inden organisationerne, hvad der vil fremgaa av den sammenstilling, som findes i redegjørelsen til forrige kongres. Men hvis de enkelte organisationer fremdeles faar ha bestemmelsen over sine forsikringsindretninger, men de enkelte medlemmers rettigheder allikevel betrygges, saa vil sandsynligvis det meste av vanskelighetene bortfalde.

Vi mener, at en saadan ordning kan træffes og vil derfor foreslaa følgende:

1. De enkelte organisationer har fremdeles forvaltningen av sine forsikringsfond (livsforsikring) efter egne love.
2. Ved medlemmers overgang fra en organisation til en anden indenfor landsorganisationen gjælder fri overgang uten erlægelse av indskrivningspenge.
3. Ved overgang sikres medlemmerne bibehold av rettigheder i forsikringskasserne. Dette sker gennem landsorganisationen efter følgende regler:
 - a. Ved overgang til en ny organisation sikrer landsorganisationen gennem en egen forsikring medlemmets allerede oparbejdede rettigheder saa længe til medlemmet i den nye organisation har oparbejdet tilsvarende rettigheder.
 - b. Indtil like store rettigheder er opnaadd i den nye organisation som de vedkommende kunde hat ved fortsat medlemsskap i hans gamle organisation, utbetaler landsorganisationen ved dødsfald enten det hele forsikringsbidrag eller tilsvarer differentsen efterat den nye organisation har utbetalt efter de erhvervete rettigheder i denne.
 - c. Hvad landsorganisationen saaledes kommer til at utbetale til avdøde medlemmers efterlatte utlignes for hvert enkelt tilfælde paa de tilsluttede organisationers forsikringskasser i forhold til medlemsantallet.

Reglerne kan belyses ved følgende eksempler:

1. *eksempel*: Et medlem med 3 aars medlemskap og ret til forsikringsbidrag paa kr. 300.00 i Arbeidsmandsforbundet gaar over til Jern- og metalarbeiderforbundet. Ved dødsfald det første aar utbetaler landsorganisationen kr. 300.00. 2. aar utbetaler landsorganisationen kr. 300.00 og Jern- og metalarbeiderforbundet kr. 100.00. 3. aar landsorganisationen kr. 300.00 og Jern- og metalarbeiderforbundet kr. 200.00. 4. aar landsorganisationen kr. 200.00 og Jern- og metalarbeiderforbundet kr. 300.00. 5. aar landsorganisationen kr. 100.00 og Jern- og metalarbeiderforbundet kr. 400.00. Efter 5. aars forløp ophører landsorganisationens forpligtelser.

2. *eksempel*; Et medlem med 10 aars medlemskap og ret til et forsikringsbidrag paa kr. 1,000.00 i Jern- og metalarbeiderforbundet gaar over til Arbeidsmandsforbundet. Ved dødsfald inden 3. aar er gaat utbetaler landsorganisationen kr. 1,000.00.

Ved dødsfald efterat 3—5 aar er gaat utbetaler landsorganisationen kr. 700.00 og Arbeidsmandsforbundet kr. 300.00. Efter 5. aars forløp utbetaler landsorganisationen og Arbeidsmandsforbundet kr. 500.00 hver.

Der er naturligvis adskillig at indvende mot et saadant forslag, naar man ser nærmere paa dets detaljer, men forslaget har to fordele, nemlig at det betrygger medlemmerne, og organisationerne faar fremdeles selvbestemmelsesretten over sine forsikringskasser, og de misforhold som fremkommer, fordi kasserne har saa forskjellige regler kan vel i det hele og store ikke siges at spille nogen rolle, da tilfældene vil bli saa faa. Overgang til anden organisation hører ialfald til undtagelserne, naar man tar hensyn til det hele medlemsantal. Landsorganisationen kunde kanskje faa 1 à 2 tilfælde om aaret, da der blev spørsmal om at utbetale.*

Flertallet er enig i, at medlemmerne saavidt mulig sikres sine oparbeidede rettigheter, men mener at dette riktigst kan ske ved at overenskomst herom indgaaes mellem de forbund, hvis medlemmer er interesserte i at saa sker.

Naar man ikke finder at kunne anbefale mindretallets forslag, saa er det væsentlig ut fra den betragtningsmaate, at i virkeligheten berører spørsmålet om det enkelte medlems overgang et faatal av forbund. Spørsmålet om hvorledes der skal forholdes ved hele grupperes overgang fra det ene forbund til et andet eller ved dannelsen av et nyt forbund, maa ansees at være bortfaldt, efterat kongressen nedstemte forslaget om industriforbund. Det maa da bli at løse i hvert enkelt tilfælde.

Man mener derfor at den bedste maate at løse spørsmålet paa, er at fortsætte paa den vei som allerede er begyndt, nemlig at de enkelte forbund, hvor overgang i særlig grad finder sted, oppretter overenskomster sig imellem som sikrer medlemmerne mot tap av rettigheter. Saadan overenskomst er f. eks. truffet mellem Møbelindustriarbeiderforbundet og Træarbeiderforbundet, hvor overgangen er fri med bibehold av oparbeidede rettigheter. Videre er der mellem Arbeidsmandsforbundet, Sag-, tomt- og høvleriarbeiderforbundet og Papirindustriarbeiderforbundet truffet bindende overenskomst i samme retning. Vi indtar denne overenskomst her i sin helhet, da den kan danne et godt grundlag for fremtidige overenskomster forbundene imellem.

Overenskomst

mellem Norsk arbeidsmandsforbund, Norsk sag-, tomt- og høvteriarbeiderforbund og Norsk papirindustriarbeiderforbund angaaende medlemmers overflytning fra det ene til det andet forbund.

§ 1. Overenskomstens formaal er at aapne adgang for medlemmer i ovennævnte forbund til at kunne overflyttes fra det ene til det andet forbund med bibehold av erhvervede rettigheter i de tilsvarende kasser.

§ 2. Overflytningen foregaar efter følgende regler:

a. Naar et medlem overgaar til en anden arbeidsbranche, der ikke sorterer under det forbund, han tilhører, skal han avmelde dette for sin avdeling og av denne faa avstemplet og utskrevet sin medlemsbok, hvorefter han kan overflyttes til den paa stedet værende forbundsavdeling.

b. Saadan overflytning kan kun finde sted, naar vedkommende er ansat som fast arbeider; er han derimot kun ansat som midlertidig arbeider, eller det er vedkommendes hensigt at vende tilbake til sit tidligere arbeidsfag, kan han fortsætte sit medlemskap i det forbund, han tilhører, dog som regel ikke over 3 maaneder.

c. Er vedkommende ansat som fast arbeider eller som midlertidig arbeider har arbeidet i 3 maaneder er han, hvis ikke særlige grunde foreligger, forpligtet til at overflytte sit medlemskap.

d. Ved overflytningen betales ingen indskrivningspenger, men maa vedkommende betale den nye medlemsboks kostende (50 øre).

e. Under streik, lockout eller under opsigelsestiden foran konflikter, kan overflytning ikke finde sted.

§ 3. a. Naar et medlem i henhold til bestemmelserne i § 2 er overflyttet fra et forbund til et andet, skal den avdeling, hvortil medlemmet er overflyttet straks indberette dette til sit forbunds kontor med opplysning om fra hvilket forbund overflytningen er foregaat, samt naar han er indmeldt i organisationen, tidligere medlem og tiden for overflytningen. Disse opplysninger indføres ogsaa i anmerkningsrubrikken i medlem mets nye medlemsbok.

b. Det forbund, hvortil medlemmet er overflyttet, anmelder dette til det andet forbund.

§ 4. Naar overflytningen er foretat skal medlemmet følge de love og regler, som er gjældende i det tilmeldte forbund.

§ 5 a. Under konflikter erholder medlemmet bidrag efter det tilmeldte forbunds regler.

b. Naar et medlem eller et berettiget medlems egtefælle dør skal det forbund, hvori vedkommende har sit medlemskap utrede forsikrings- eller begravellesbidraget efter de i forbundet gjældende regler.

§ 6. I tilfælde nogen av ovennævnte forbund agter at foreta forandringer i reglerne for sin forsikringskasse, skal dette meddeles de øvrige forbund for om mulig at faa forsikringskassens regler mest mulig ensartet.

§ 7. Denne overenskomst trær ikraft fra den tid den er undertegnet av samtlige 3 forbund og er gjældende indtil videre med 6 maaneders opsigelsestid.

Kristiania den 10. december 1914.

Norsk arbeidsmandsforbund. Norsk sag-, tomt- og høvteriarbeiderforbund.

Rich. Hansen.

Andr. Juell.

Norsk papirindustriarbeiderforbund

A. Bratvold.

Flertallet er av den mening, at en overenskomst mellem de enkelte forbund er at foretrække fremfor den av mindretallet foreslaede ordning. Det vil føre til en hurtigere løsning av spørsmålet, forutsat at vedkommende forbund tar oppgaven op med alvor. Av de forbund, som har forsikring til avdøde medlemmers etterladte er størsteparten

inden saadanne fag, at overgang praktisk talt ikke forekommer. Tilbake blir endel større forbund, hvor overgang foregaar noksaa hyppig. Det vil være ulike lettere at opnaa en overenskomst mellem disse, end at gaa om samtlige 21 forbunds landsmøter for at faa vedtat et forslag som det av mindretallet fremsatte, og det forekommer os at være et unødigt stort apparat for opnaelsen av, hvad vi tror kan opnaaes lettere ad den av os anviste vei.

Hvad angaar forslaget om at sløife selvhjælpsinstitutionerne som led i fagorganisationernes virksomhet, er komiteen enstemmig om ikke at kunne tilraade et saadant forslag. Forøvrig hører forslaget hjemme til avgjørelse paa de organisationers landsmøter som har selvhjælpsinstitutioner.

Komiteen kan heller ikke anbefale, at selvhjælpsinstitutionerne overgaar til kooperasjonen. En forsikring som f. eks. arbeidsledighetsforsikringen er saa nøie knyttet til en fagforenings virksomhet, at det vilde være ganske i strid med arbeidernes interesser at overflytte arbeidsledighetskasserne til andre institutioner. Idetheletat vilde det være at forandre forsikringens karakter, om den skulde skilles ut fra fagorganisationen.

I henhold til foranstaaende vil komiteen indbyde kongressen at fatte følgende beslutning:

1. Medlem, som overgaar fra et forbund til et andet indenfor landsorganisationen, fritages for indtrædelsesavgift.
2. Medlem, som overgaar fra et forbund til et andet indenfor landsorganisationen er straks berettiget til streikeunderstøttelse i det nye forbund.
3. Forbundene opfordres til at indgaa overenskomster som sikrer medlem mot tap av erhvervede rettigheter i forsikringskasserne ved overgang fra et forbund til et andet.

Ved *voteringen* i komiteens møte den 11. mai stemte 20 medlemmer for flertallets forslag, mens 3 medlemmer stemte for mindretallets.

Sekretariatet, som har behandlet saken i møte 24. mai sluttet sig til flertallets forslag. Et mindretal stemte for komitéens mindretallets forslag.

Dagsordenens punkt 5. Meddelelsesbladet.

Norsk skotoiarbeiderforbund:

«Utgivelsen av «Meddelelsesbladet» sløifes.»

Avdeling 15, Skien.

Norsk arbeidsmandsforbund:

I betragtning av den langt større magt der vilde ligge i et ukentlig fællesorgan for alle de organiserte arbeidere, foreslaar det

stedlige styre, at kongressen henstiller til forbundene, at samtlige fagblade sammenslaaes til et ukentlig fællesorgan, saaledes, at der gives medlemmerne ved stemmegivning anledning, at uttale sig.

Stedlige styre, Bergen.

Fra Norsk møbelindustriarbeiderforbund:

«Det kan vel uten overdrivelse sies, at den nuværende ordning med alle disse fagblade er baade uøkonomisk og litet stemmende med arbeidernes fællesinteresser, idet disse fagblade fremfor alt opdrager medlemmerne til at se sit fags interesser varetat. Der bør kun være et fælles fagblad, som redigeres av landsorganisationen efter en av kongressen fastsat plan, og som blir obligatorisk for alle medlemmer. Nu ligger der tusenvis av «Meddelelsesbladet» ulæst og uavhentet paa de forskjellige forbund og foreningskontorer.

Et saadant fællesblad («Meddelelsesbladet») maa da utvides saa det kan opta alle meddelelser fra forbundene, og arbeiderne vil da faa nærmere kjendskap til arbeidsforholdene inden de forskjellige fag, og der vil oparbeides et bedre samarbeide og større solidaritetsfølelse blandt arbeiderne. Et saadant blad vil ogsaa ha større betingelser for at opta nye ideer til en saklig utredning.

«Det kan være tungvint at sende bladet til hver enkelt, men det blir absolut nødvendig om det skal række frem.

Man tænker sig at et saadant blad bør utkomme en gang hver uke og bladets indtægter kan kun ordnes paa den maate, at kontingenten til landsorganisationen forhøies. De fleste forbund har jo store utgifter til sine fagblade, og disse kan da spares. Da saken trønger en nærmere utredning vil man henstille til sekretariatet at fremkomme med forslag til første kongressigtende til:

1. At alle fagblade ophæves fra 1. januar 1917.
2. At landsorganisationens Meddelelsesblad utvides til et fællesorgan der blir obligatorisk for alle medlemmer og utkommer en gang hver uke.

Mobelsnekkersvendenes fagforening, Bergen.

Fra Norsk sag-, tomt og høvleriarbeiderforbund.

«Meddelelsesbladet» indskrænkes, saa det kun omsendes til avdelingernes styrer.

Motiver: Da Meddelelsesbladet ikke blir læst av en stor del av medlemmerne, mener vi at de ca. 30000,00 kroner som gaar med til Meddelelsesbladet, kan anvendes til agitation paa en anden maate, og gi et bedre resultat.

Norsk jern- og metalarbeiderforbund:

Meddelelsesbladet ophæves og de penger, som derved indspares anvendes til hjelp for bebyggelse av egne hjem.

Motivering: Vi finder at bladet blir for dyrt i forhold til dets nytte, da det for det meste ligger og slænger paa arbeidspladsene og ikke blir læst, som mer skader end gavner organisationen og da fagbladet bringer de nyheter, som kan være av interesse, finder vi, at de penge, som bladet koster kan anvendes langt mere fordelagtig som ovenfor nævnt.

N. j. & m. f., avd. 24. Lysaker.

Fra Sekretariatet:

I anledning «Meddelelsesbladet» er der inkommet flere tildels helt motstridende forslag. Mens saaledes Skotøiarbeiderforbundets avdeling i Skien kategorisk har foreslaaet at «Meddelelsesbladet» sløifes, foreslaar Møbelsnekkersvendenes forening i Bergen at alle fagblade skal ophæves og at «Meddelelsesbladet» blir utvidet til fællesorgan og utkommer hver uke. Jern- og metalarbeiderforbundets avdeling i Lysaker finder at de penge som bladet koster bedre kan anvendes til hjelp for bebyggelse av Egne hjem og Sag-, tomt- og høvleri-arbeiderforbundet foreslaar at bladet kun skal sendes avdelingernes styrer.

Spørsmålet om inndragning av fagbladene og utgivelse av et *fællesorgan* har været oppe paa flere kongresser uten at det har faaet hel tilslutning. I 1913 henvendte sekretariatet sig til forbundene med forespørsel om deres stilling til eventuel inndragning av fagbladene, og av 20 forbund uttalte de 13 sig imot et saadant skridt.

Sekretariatet er fremdeles av den opfatning, at oprettelsen av et fællesorgan og inndragning av fagbladene, som foreslaaet av Møbelsnekkernes forening i Bergen, for tiden ikke kan realiseres. Der er ingen utsigt til at forbundene vil inndra sine fagblade, og fællesorganet vilde da komme direkte til utgift. Et saadant fællesorgan maatte utkomme ukentlig og i større format end nu, det maatte ha egen redaktør og egen ekspedition. Papirutgifterne til et saa stort oplag, som der nu maa trykkes vil bli store, og det er ganske sikkert at utgifterne ved fremstilling av et saadant ukentlig fællesorgan vilde andra til ca. kr. 150,000.00 aarlig.

Derimot kan sekretariatet ikke anbefale at «Meddelelsesbladet» sløifes. Det er unødvendig at gaa ind paa nytten og betydningen av, at der er et organ, som bindeled mellem organisationerne. Hovedsaken er at finde en form for omdelingen, saa bladet kommer medlemmerne ihænde og blir læst. Desværre har det i den forløpne periode vist sig, at bladet paa mange steder ligger og slænger paa arbeidspladsene og i foreningslokaler. Et *flertal* i sekretariatet er derfor av den opfatning, at bladets oplag bør indskrænkes saaledes, at antallet av eksemplarer til hver forening ikke overstiger 20, og mindre til de smaa foreninger. Derved vilde utgifterne ved bladets utgivelse ikke overstige kr. 10,000.00 pr. aar, samtidig som de medlemmer som interesserer sig for bladet, fremdeles vil kunne erholde dette.

I henhold hertil foreslaar flertallet:

«Meddelelsesbladet» bibeholdes i utstyr og format som nu, og sendes foreningerne i et passende antal eksemplarer, dog ikke over 20 til nogen forening.

Et *mindretal* i sekretariatet er av den mening, at «Meddelelsesbladet» bør bibeholdes som nu og utgaa til samtlige medlemmer. Man er fuldt opmerksom paa, at det at landsorganisationen sender bladet til samtlige medlemmer ikke er det samme som at alle *læser* bladet. Dette kan ha mange aarsaker. Noget nyhetsblad kan jo «Meddelelsesbladet» ikke bli, idet det kun utkommer 1 gang om

maaned. Men bladet har sin store interesse som et bindeled mellem alle medlemmer. Og der er fra mange hold, baade skriftlig og mundtlig, og særlig fra arbejdere utenfor Kristiania fremkommet uttalelser, som beviser at bladet omfattes med interesse. Vi er dog ogsaa opmerksom paa, at der hersker megen sløvhet i saa henseende. Men det er vistnok saa, at de interesserte organisationsmedlemmer, de som bærer organisationsarbeidet rundt om i foreningerne, de følger med i bladet og finder det nødvendig som et meddelelsesblad for centralorganisationen.

Mindretallet er derfor av den opfatning, at man istedetfor at gaa til et saadant tilbakeskridt som det er at innskranke bladets oplag, burde opta arbeidet for at faa alle medlemmer til at interessere sig for det. Bladets begrænsede format og dets karakter av meddelelsesblad gjør at indholdet ikke altid kan bli saa alsidig som ønskelig, da det blir endel bundet stof. Men i store spørsmål, som om voldgiftsloven, vor sociallovgivning, stillingen til de utenlandske organisationer etc., vil bladet som regel ha et udmerket oplysende stof, som det er av stor betydning at alle organiserte arbeidere sætter sig ind i. I motsætning til f. eks. tyske fagforeningsmedlemmer læser de organiserte arbeidere her i landet svært litet av denslags spesialstof. Det kræver nemlig litt anstrengelse fra læserens side at arbeide sig gjennom en artikkel, som noget grundig behandler slike ting. Men denne anstrengelse blir rikelig belønnet ved det grundlag som det gir for vor opfatning av de forskjellige saker.

Man er derfor av den opfatning, at bladet bør utkomme som hittil. Utgifterne pr. aar utgjør nu kr. 27 000.00, hvilket nøiagtig utgjør 30 øre pr. medlem pr. aar. Istedetfor at innskranke bladet bør det derfor være magtpaaliggende at sørge for at bladet kommer medlemmerne ihænde og at medlemmerne paavirkes til at læse det grundig igjennem. Da vil «Meddelelsesbladet» bli det levende bindeled og bibringe alle organiserte arbeidere følelsen av at de tilhører en *fællesorganisation*.

I henhold til foranstaaende vil mindretallet foreslaa:

«Meddelelsesbladet» utkommer fremdeles paa samme maate som nu.

Dagsordenens punkt 6. Kooperationen.

Fra Sekretariatet:

Forslag til overenskomst mellem Norges kooperative landsforening og Arbeidernes faglige landsorganisation.

§ 1

Ved indgaelse av kontrakter mellem Norges koop. landsforening og private bedrifter skal der fra landsforeningens side først undersøkes, at der ikke bestaar noget konfliktsforhold mellem vedkommende bedrift og dens arbeidere og skal der i kontrakterne søkes indtat bestemmelse om, at de enten helt kan ophæves eller kan sættes ut av kraft fra landsforeningens side under en konflikt, der fører til streik, lockout, boycott eller blokade.

§ 2.

Til at undersøke og mægle i mulig forekommende tvister mellem de organiserte arbeidere og koop. bedrifter, som ikke ordnes ved forhandling med de interesserte parter, vælges en fælleskomitee paa 4 medlemmer, hvorav 2 vælges av A. F. L.s sekretariat og 2 av N. K. L.s repræsentantskap. Til medlemmer av fælleskomiteen kan ikke vælges nogen, som samtidig er medlem baade av Sekretariatet og landsforeningens styre.

§ 3

Opstaar en tvist som i § 1 nævnt, skal dette straks rapporteres til fælleskomiteen. Denne skal straks undersøke forholdet og mægle mellem parterne. Fælleskomiteen kan fremsætte forslag til løsning av tvisten. Arbeidsstans maa ikke finde sted før fælleskomiteens undersøkelse er avsluttet. Anmeldelse til fælleskomiteen om opstaat tvist sker fra fagorganisationen til sekretariatet og fra vedk. koop. bedrift til N. K. L.s styre.

§ 4.

Som grundlag for ordning av lønstvister ved koop. bedrifter skal gjælde, at saavel løn som arbeidstid og øvrige forhold maa være mindst like saa fordelagtige for arbeiderne som fastsat i tarifer for vedkommende fag paa stedet i samme tidsrum.

De i koop. bedrifter beskjøftigede arbeidere skal være saavel faglig som kooperativt organiserte.

Forestaar der arbeidsstans i en privatbedrift, skal fælleskomiteen for at undgaa samtidig arbeidsstans i en koop. bedrift, utarbeide forslag til en midlertidig ordning ved den koop. bedrift, hvorefter overenskomsten umiddelbart efter arbeidsstansens ophør blir at revidere, — uanset dens varighet.

§ 5

Fælleskomiteen skal under faglige lønskampe behandle og fremsætte forslag om og i hvilken utstrækning kooperationen skal støtte under en saadan kamp. Forslaget forelægges N. k. l.s styre til avgjørelse.

§ 6.

Fælleskomiteen skal likeledes behandle og fremsætte forslag om hvad der fra fagorganisationens side skal foretages overfor bedrifter, der boycotter kooperationen. Forslaget forelægges sekretariatet til avgjørelse.

§ 7.

Fælleskomiteen skal forøvrig behandle enhver sak som ligger indenfor rammen av nærværende overenskomst og fremme denne paa bedste maate. Der kan sammenkaldes fællesmøter av de 2 styreverter til drøftelse og eventuel avgjørelse av saadanne saker.

De 2 styre har adgang til at oversende fælleskomiteen enhver sak, som de finder bør behandles av denne.

§ 8.

Denne overenskomst kan kun forandres, naar begge parter derom er enige. Den kan opsies med 3 — tre maaneders varsel.

Fra Norsk jern- & metalarbeiderforbund.

Tønsberg jern- og metalarbeiderforening foreslaar for Den faglige landsorganisations kongres:

Sekretariatet kan ikke godkjende tarifavtaler, der paa nogen-
somhelst maate binder den kooperative virksomhet til de private
mestre eller forretningsdrivende.

Motivering: Som bekjendt har bakersvendene i Tønsberg forpligtet sig til ikke at arbeide i andre bakerier end de som har undertegnet salgstariffen og har saaledes tvunget arbeidernes kooperative bakeri til at holde samme varepriser som de private mestre.

Noget lignende er tilfælde med skræddersvendene, dog saaledes, at de ikke hitindtil direkte rammer det kooperative foretagende. Og da disse overenskomster er godkjendt av sekretariatet finder man det paa sin plads at forelægge dette for kongressen. Det skulde vel være vor opgave at motarbeide utbytning av samfundets medlemmer. Men i og med at vi er med paa saadanne overenskomster stiller vi os solidarisk med privatkapitalisterne i at utbytte publikum idet at al konkurranse er væk. Frikonkurransen er jo det eneste betryggende publikum har hat i det nuværende samfund for at faa sine varer billigst mulig, men i dette tilfælde kommer det kooperative og de private indunder de samme bestemmelser og som følge herav vil den kooperative forretning hemmes i sin utvikling.

Vi anser kooperationen som en vigtig faktor i klassekampen og finder saaledes at de her omhandlede forhold er uholdbare.

Norsk jern & metalarbeiderforbund, Avdeling 67, Tønsberg.

Forslaget anbefales vedtat av kongressen.

N. j. & m. f., hovedstyret.

Fra Sekretariatet:

Sekretariatet er enig i det fremsatte forslag og vil anbefale at kongressen vedtar en uttalelse i overenstemmelse hermed.

Dagsordenens punkt 7. Militarismen.

Fra Norsk jern & metalarbeiderforbund:

•Den organiserte arbeiderklasse har i længere tid arbeidet for fred mellem nationerne, men trods det, raser krigen idag mellem klassefællerne ute i verden.

Denne krig har vist os, at kapitaliststaterne uten medvirkende hjelp fra den faglige organiserte arbeiderstand ikke kan føre sit slagtesystem til sine ønskers maal. Og fordi at staterne uten vor arbeidskraft ikke kan føre krig, maa det bli en uavviselig opgave for den internationale faglige organisation at organisere arbeiderklassen til direkte kamp mot krigen og militarismen.

Derfor foreslaaes:

«Den faglige landsorganisation skal saasnart krigen er slut og den faglige internationale organisation igjen kan begynde sine funktioner, arbeide av al kraft for at faa avholdt en faglig international kongres og der vedta bindende for alle nationer som er tilsluttet internationalen at bekjempe alle regjeringens bevilgningsforslag til militarismen med generalstreik.

Ikke en øre til militarismen eller staternes slagtemaskine!»

Stavangeravdelingene.

Fra *Norsk arbeidsmandsforbund*:

Skiens Jernbanearbeiderforening foreslaar for Arbeidernes faglige landsorganisations kongres 1916 at vedta følgende:

Ut fra den opfatning, at kampen mot militarismen i dypeste forstand er hele arbeiderklassens sak beslutter kongressen at Arbeidernes faglige landsorganisation med alle de paatrykningsmidler som organisationsmessig kan anvendes — optar og medvirker til organisationen av en intensiv kamp mot militarismen.

Da imidlertid militærvæsenet paa det aller intimeste henger sammen med og opholdes av det bestaaende system, maa en tiltænkt aktion, der forutsættes at ramme selve militarismens rot, ogsaa efterfølges eller understøttes av en socialrevolutionær generalaktion.

For at faa plan og sammenheng i arbeidet maa alle anti-militære kræfter samarbeides og organiseres, hvorfor kongressen beslutter at sammenkalde en *almindelig arbeiderkongres* til disse spørsmåls drøftelse og hvortil alle arbeidersammenslutninger som arbeider paa klassekampens grund har repræsentationsret.

Det nedsættes en 7 mandskomité, som faar i opdrag at yderligere bearbejde disse spørsmåls samt forelægge resultatene for en saadan almindelig arbeiderkongres, som de faar i opdrag at snaarest mulig sammenkalde. Nærværende kongres vælger 2 av disse samt indbyr Det norske arbeiderparti at vælge 2, Soc. dem. ungdomsforbund til at vælge 1, Den norske fagopposition 1 og Verdandi 1 medlem av komiteen.

Kongressen bevilger kr. 1000,00 — et tusind kroner — til foranstaaende formaal.

Motivering: Alle klassebevisste arbeidere er nu klare over hvad militarismen er for noget; alle vet at den er vor erklærte fiende og det fornemste magtmiddel i magthavernes haand. Alle har set praktiske eksempler paa hvordan militæret mer og mer blir en fare for den internationale sikkerhet og hvordan den direkte og indirekte har provocert frem ødelæggende krige — krige som lægger aarhundreders kulturarbeide i grus, krige som militariserer proletarmasserne og bruker dem til kanonføde, de som burde været organisert til kamp mot det system som behøver militarismen. — Krige som ene og alene har hat som formaal industrielle, merkantile og koloniale landvindinger, krige, som altsaa maa føre til end større utbytning for det arbeidende folk. Alle har praktisk erfaring for at militæret blir utkommandert mot arbeiderne ved lønskampe o. l., for ikke at tale om naar kravene faar speciel aggressiv eller samfundsomstyrtende karakter. Saa sandt samfundsinteresser staar paa spil maa statens militær spilles ut, og altid saa længe

det bestaaende samfundssystem staar vil «samfundets» og de kapitalistiske magthaveres interesser være ett og det samme begrep. Alle er, trods avvikende opfatninger i andre spørsmåal vedrørende socialismen og dens kamp-linjer, i det store og hele enige i dette syn paa militarismen, men trods det har vi endnu ikke oplevet nogen anden antimilitær aktion end den parlamen-tariske stemmegivning understøttet av oratoriske og literære paatryknings-midler og den individuelle militærnegtelse.

Den paagaende verdenskrig har git os flere lærdomme med hensyn til vor antimilitære kamp og som det kanskje vil være nyttig at merke sig for fremtiden:

1. En parlamentarisk aktion (isolert, uten hjelp av utenomparlamentariske virkemidler) simpelthen umuliggjordes av den grund, at den militære organisation var saa sterk og indflydelsesrik at den ignorerte parlamentet og vi lik se at krig kunde erklæres uten forutgaaende behandling i parlamentet. Den viste sig at være en magtfaktor i samfundet av fuldt like saa stor styrke som folkerepræsentationen. Og er først krigen der og ingen andre kræfter avsvækker den end parlamentet, kunde den for den saks skyld fortsætte i al evighet, ja det kunde endog avskaffes saa sandt det ikke gik med paa at akseptere krigskreditiverne.
2. At en arbeidernes direkte aktion med sigte paa lammelse av kommunika-tioner og krigsindustri og gjøre det utjenligt for sit militære formaal, at søke at formaa de krigsmobiliserte ved agitation og organisation til at utebli fra regimentets samlingssted og la denne militærstreik efter-følges av socialrevolutionære kampe knapt var paatænkt langt mindre organisert.

Istedet ser vi, at arbeidernes politiske og økonomiske organisationer taalmodige og tildels patriotisk stemte fornedrer sig til redskaper i kapitalismens hænder og underkaster sig krigslove, militærregime, censur og borgfred.

Hadde der paa forhaand været arbeidet planmæssig paa at samle arbeiderklassen om en positiv antimilitarisme vilde vi kanskje ha kunnet mobilisere en *fredsmagt* like sterk som den militære *krigsmagt*. Europas bloddampende slagmarker skulde være motivering nok for at vi grep an med et saadant arbeide.

3. At krigen er en kamp for verdensproduksjonens imperium, en kamp hvor trusterne gjør et yderligere forsøk paa at omspænde jorden og saaledes end yderligere centralisere al kapitalistisk magt. Dette vil atter igjen si, at trusternes monopolisering av produksjonsmidlerne er ved at fuldkomnes, at vi igjen er kommet det tidspunkt nærmere som er en forutsætning for monopolhavernes fortsatte virke i det industrielle slaveri.

Istedetfor uten kamp at la sig rulle ihjel av militarismens dampveivals og la sig utbytte av fremtidens industrizarer maa det være magtpaa-liggende at rette blikket mot det som alle nu slaas om: produksjons-midlerne og faa dem ind under fælleseie, samfundseie. Vi maa slaa det militære spil overende som er der for at forsvare privateiendommenes hellige ret og selv ta kontrollen over produktion og omsætning. Det skulde være en lærdom de seneste tider skulde ha git os.

4. At et litet land som rammes eller drages ind i krigen ubønhørligt er dømt til politisk, social, økonomisk og kulturel undergang. Her faar ikke organisationerne engang anledning til at underkaste sig borgfred og cen-sur, her oppløses de praktisk talt til atomer.

Den logiske slutning av vore erfaringer før og under krigen skulde da kun bli en: at arbeiderorganisationerne, og da særlig fagforeningerne, principielt og praktisk erkjender at nye linjer maa trækkes op for den antimilitære kamp. Det er hovedsaken og derfor skal vi heller ikke komme ind paa de forskjellige projekter som har været oppe, vi bare har villet antyde, at den isolerte parlamentariske aktion og den indivi-duelle uorganiserte militærnegtelse ikke har ført til positive resultater og har som motsætning tænkt os den situation at arbeiderorganisationerne hadde været forberedt paa at slaa krigen ned, at hele arbeiderklassens magtutfoldelse var tat i antimilitarismens tjeneste.

Netop derfor at denne sak er en klassesak og fagorganisationen er en utprøget klasseorganisation, rummende medlemmer med de forskjelligste anskuelser i politik, religiøs og filosofisk henseende, bør det netop være denne som tar initiativet til dette arbeide, da det jo maa bli gjennom fagorganisationen den væsentlige kraftutladning kommer at finde sted.

Skien jernbanearbeiderforening.

Forslag vedtat paa sidste kongres:

Militarismen og fagbevægelsen.

Militarismens fornemste opgave i vor tid er at verne om kapitalistklassens interesser og holde «den indre fiende», arbeiderklassen, stangen. Man er saaledes hyppig vidne til at militær anvendes i de faglige kampe, dels som ordenshaandhævere, som det heter, og tildels som direkte streikebrytere, som under maskiniststreiken ifjor sommer. Fagbevægelsens interesser er her paa det alvorligste truet, og det er derfor nødvendig at reise den mest kraftige kamp mot militarismen i alle dens former. Der er i det sidste vakt motion om vernepligtsstreik, støttet av faglig aktion. Det er utvilsomt et meget virkningsfuldt middel og bør derfor komme under overveielse.

Man vil foreslaa for kongressen, at den beslutter at sende dette spørsmaal ut til de tilsluttede organisationer til uttalelse og resultatet forelægges den følgende kongres.

Fra Sekretariatet:

Den norske arbeiderbevægelse har allerede gjennom arbeiderpartiets program tat klar stilling til militarismen og krigen. Hvad der videre kan drøftes er om der ved siden av de politiske midler ogsaa skal forsøkes andre — enten i fredstid eller ved krigsutbrudd.

Verdenskrigen har forhindret en international drøftelse av disse ting, saaledes som forutsætningen var fra først av. Saken har heller ikke faat nogen planmessig behandling i organisationerne, da den ikke har været tilstrækkelig utredet til at kunne behandles med utsigt til noget positivt resultat.

Man vil derfor foreslaa at sekretariatet anmoder arbeiderpartiets centralstyre om i fællesskap med sekretariatet at nedsætte en komite for at denne kan tilveiebringe den fornødne *utredning* av spørsmålet.

Denne utredning sendes saa til samtlige foreninger inden partiet og landsorganisationen og behandles paa de respektive kongresser.

Sekretariatet anser det unødvendig at der sammenkaldes nogen «almindelig arbeiderkongres» i denne anledning, da der praktisk talt ikke findes nogen arbeiderforening av betydning i dette land, som ikke er tilsluttet en av de to nævnte institutioner. Likeledes anser sekretariatet det unødig at faa spesielle repræsentanter for andre end de to hovedorganisationer opnævnt, da alle meningsavskygninger om dette spørsmaal allikevel kan bli repræsentert i komiteen.

Det maa være forutsætningen at komiteen straks blir utnævnt og gaar igang med opgaven, saa saken kan bli drøftet inden foreningerne i god tid før næste kongres.

Dagsordenens punkt 8. Arbeidsformidlingen.

Fra Norsk arbeidsmandsforbund:

Da den offentlige arbeidsformidling, i sit væsen ikke alene viser sig upraktisk og ute av stand til at skjøtte sin oppgave; men tvertimot er et middel i utbyrternes haand til at utsuge og undertrykke den organiserte arbeiderklasse, tillater foreningen sig at fremsætte følgende forslag:

Kongressen besluttter:

Principalt: For at sikre arbeidssøkende det størst mulige utbytte av sin arbeidskraft og for at gjøre sig medbestemmende i reguleringen av arbeidsforholdene forøvrig, overtar den norske fagorganisation arbeidsformidlingen.

Til opnaelsen herav skal man peke paa:

1. I byer og ladesteder opprettes etterretningskontor, hvor de arbeidssøkende gjøres bekjendt med arbeidsforholdene.
2. I landdistrikterne overtar fagforeningerne og de lokale samorganisationer formidlingen.

Subsidiært: Sekretariatet anmodes om at utrede spørsmålet om fagorganisationens overtagelse av arbeidsformidlingen paa de ovenfor anførte grundlag og forelægger resultatet paa næste kongres.

Løkkens grubearbeiderforening, avdeling 274.

Fra Sekretariatet.

Sekretariatet er av den opfatning, at arbeiderbevægelsen maa lægge an paa at faa den offentlige arbeidsformidling saa bra som det er mulig. Men man er ogsaa opmerksom paa at fagorganisationen kan utrette adskillig paa arbeidsanvisningens omraade ved at regulere tilgang og avgang paa de forskjellige steder. Der er neppe anledning til at etablere nogen hel organisationsmessig arbeidsformidling ved siden av den offentlige. Og Landsorganisationen kan som saadan neppe gripe ind her. Hvad der kan gjøres utover de enkelte organisationers varetagelse av medlemmernes interesser paa arbeidsformidlingens omraade er, at der paa enkelte større steder kunde opprettes «etterretningskontorer» som kunde gi opplysning om arbeidsforholdene. Men det maa isaafald bli de stedlige samorganisationers sak at ta op dette.

Dagsordenens punkt 9. Forskjellige forslag.

Fra Norsk arbeidsmandsforbund:

Ang. tillidsmænd.

Alle forbund og foreninger samt landsorganisationen utbetaler til sit helt lønnede tillidspersonale og funktionærer, kvindelige som mandlige, like stor løn.

Motiver: I betragtning av at det paahviler enhver arbeider i hvilken som helst stilling hvor nyttig arbeide utføres, et visst ansvar, som logisk set

ikke bør vurderes for «større eller mindre», mener vi at den hittil benyttede lønsmetode, (som i de private, kommunale og staternes institutioner er høist populær) bør forkastes av os, som til og med er erklærede motstandere av utbyningssystemet. Det ligger i selve sakens natur, at naar den tanke som forslaget indebærer lægges til grund for fremtidige avgjørelser av administrativ art inden vor egen midte, saa vil dette bli av stor betydning for fremtidige lønskampe, idet man under henvisning til de let gjennomførlige og praktiske resultater vil styrke solidaritetsfølelsen i høieste grad. Den lunkenhet som utvises fra deres side som har topløn og andre privilegier, som bl. a. gir sig utslag ved dannelsen av splittelsesorganisationer og lignende vil derved bli en saga blot. De større industrier hvor kvindelige og mindreaarige arbeidere utgjør den største procent (eller den mindste), men hvor mandlige arbeidere i kraft av traditionen stemmer for vedlikeholdelsen av dette uretfærdige graderingsprincip er tilstrækkelig at henvise til.

Akerhaugens jernbanearbeiderforening.

Ingen fastlønnet tillidsmand i landsorganisationen kan indeha noget tillidshverv utenom de rent faglige, saasom stortingsmand, bystyre- eller formandskabsmedlem eller hvadsomhelst som kan tænkes uten at han dertil er valgt av en landskongres.

Motivering: Man finder det aldeles uforsvarlig at landsorganisationens formand skal indeha en hel masse stillinger utenom fagorganisationen, da mange av disse er saa viktige at den helt ut kræver sin mand, som for eks. som landsorganisationens formand. Det er et tillidshverv som efter vor mening er saa viktig at den helt kræver sin mand og mere til.

Saude jernbanearbeiderforening.

Sekretariatet kan ikke anbefale dette forslag til vedtagelse.

Alkoholsporsmaalet.

Idet man erkjender at rusdrikken er en av de største hindringer for fagbevægelsens fremgang og en ikke uvæsentlig aarsak til de ofte magre resultater av vore lønskampe, beslutter kongressen at agitationen for det personlige avhold indgaar som et led i den faglige virksomhet.

Motiver: Naar man diskuterer beretningen om organisationens virksomhet, ankes der som regel over at resultatet av vore lønsbevægelser er mindre gode. Aarsaken hertil kan være forskjellig. Der blir nevnt uheldige organisationsformer eller uheldig anvendt taktik; men en ganske væsentlig aarsak synes man at overse, nemlig rusdrikken.

Hvad er aarsaken til at saa faa av vore medlemmer møter op paa vore fagforeningsmøter? Eller at en saa stor kontingent av dem undlater at delta i viktige avstemninger, for ikke at tale om at den enkeltes motstandskraft gjerne svigter under en lønskamp. Vi mener at en stor del av dette misforhold maa skrives paa alkoholinteressernes konto.

Vi mener derfor at det er paa tide at organisationen optar dette spørsmål til drøftelse.

Agitationen tænkes iverksat paa den maate, at der aapnes spaltrum i Meddelelsesbladet for artikler med avholdsagitorisk indhold, utsendelse av foredragsholdere eller paa anden maate eftersom kongressen finder det heldigst.

Akerhaugens jernbanearbeiderforening.

Fra Sekretariatet.

Kongressen er enig i, at fagorganisationen i tilslutning til Arbeiderpartiets program paa dette omraade gjennom sin skriftlige og mundtlige agitation fremholder den fare alkoholbruken er for arbeiderne, og oppfordrer foreningerne til ikke at glemme stadig at arbeide for større ædruelighet blandt sine medlemmer.

Dagsordenens punkt 10. Andragender.

Som det vil være bekjendt har Norsk skog- og jordbruksarb.-forbund været fritat for ekstrakontingent til landsorganisationen indtil denne dag og forbundet tillater sig herved at andra landsorganisationen om, at denne fritagelse maa gjælde ogsaa for kommende kongresperiode.

At dette forhold til landsorganisationen engang maa ophøre siger sig selv, og det kan med en vis ret indvendes, at denslags fritagelser ikke burde imøtekommes, — en anskuelse som vi selv er tilbøilige til at støtte — men naar vi trods dette allikevel andrar om denne fritagelse, saa er det ikke alene av hensynet til jord- og skogsarbeiderne, men i henhold til den samlede arbeiderklasses interesser eftersom en kraftig organisation av skog- og jordarbeidere uten tvil vil være et viktig led i den faglige organisation i dette land.

Endnu staar desværre den store masse av disse arbeidere utenom organisationen, og forstaaelseløse angaaende kontingentens store betydning, likesom en stor del av forbundets nuværende medlemmer er nye i organisationen og som derfor ikke endnu er i besiddelse av den nødvendige solidaritetsfølelse og forstaaelse av sakens vigtighet for at efterkomme de krav der kunne bli stillet til deres ydeevne. Forbundets økonomiske stilling er desværre endnu ikke saadan, at en eventuel ekstrakontingent kan utredes av dette uten igjen at utligne denne paa medlemmerne, og vi forutser at endog retten til at kunne utligne en saadan kontingent vil virke hemmende for tilslutningen til organisationen.

Som det vil være bekjendt har utsigterne til at faa samle skog- og jordarbeiderne ind i organisationen ikke før været noget særlig lyse. Imidlertid har den sidste tid bragt os godt haap om, at det allikevel skal lykkes at faa organisert disse arbeidere, og denne forandring av forholdene skyldes ikke mindst den økonomiske støtte vi har erholdt fra landsorganisationen til agitation, og for hvilke vi samtidig vil benytte anledningen til herved at frembære vor tak, og vi haaper at landsorganisationen fremdeles stiller sig velvillig overfor vort forbund og bidrar til dets trivsel og videre utvikling og derfor ogsaa godhetsfuldt indrømmer nærværende andragende.

Norsk skog- og jordbruksarbeiderforbund.

Norsk matros og fyrbøterunion:

Norsk matros og fyrbøterunion tillater sig herved at fremsætte følgende forslag til anstundne kongres.

Sjømændenes organisation fritages fremdeles for ekstrakontingenten, da opkrævelsen av en saadan vil falde meget vanskelig, for ikke at si umulig, da der fra sjøfolkene med sin stadige omflakken fra det ene land til det andet, neppe vil kunne tilveiebringes en ekstrakontingent som svarer til den lovmæssige plikt man kommer under ved eventuelle konflikter.

Det skal bemerkes at unionen paa sit sidste landsmøte i august 1915 forhøiede sin medlemskontingent med netop det formaal at skaffe midler til bidrag ved streiker og konflikter for fremtiden, og blev det bestemt at av

hver indbetalt hel og halv kontingent skulde der avsættes 15 øre til et ekstrakontingentfond hvorav bidrag skulde ydes til streikende kamerater i den utstrækning som fondets midler tillater det.

Unionen som for tiden indbetaler for 2100 medlemmer vil saaledes faa et fond der vil vokse med med ca. kr. 300 pr. maaned Unionen har heller ikke siden sin start bekommet streikebidrag i nogen nævneværdig grad, saaledes kan nævnes i 1915 kr. 63.00 til medlemmer der blev inddrat i andre konflikter.

Norsk matros og fyrbøterunion.

Landsorganisationens sidste kongres bevilget som bekjendt et bidrag til pressekontoret, stort kr. 1000 aarlig for kongresperioden.

Ved nærværende tillater jeg mig at ansøke om, at et lignende beløb maa bli bevilget ogsaa for kommende kongresperiode, og vilde være taknemlig om sekretariatet kunne fremme forslag til kongressen herom.

Hvis det ærede sekretariat kunde finde det forsvarlig at foreslaa beløpet noget forhøiet, vilde det være særlig paakrævet. Krigssituationen har nemlig medført at flere partiblade befinder sig i en meget vanskelig økonomisk situation. Dette har medført at pressekontorets indtægtsbudget har maattet opføres meget stramt, og bidragene fra aviserne har maattet beregnes som vanlig. Skulde det allikevel vise sig, at de blir nødt til at gi avkald paa sit nyhetsstof vil de bli meget uheldig stillet i konkurransen med borgerbladene.

I haab om sekretariatet vil finde anledning til at foreslaa en noget høiere bevilgning eller i alle fald den samme bevilgning som hittil tegner

Ærbødigst

Det socialdemokratiske pressekontør

Oscar Pedersen.

Pressekontorets andragende om forhøielse av landsorganisationens bidrag anbefales paa det bedste.

Jacob Vidnes.

f. t. formand i

Norges socialdemokratiske presseforening.

Pressekontorets arbeide er av den beskaffenhet, at det fortjener den samlede fagorganisations støtte, som kontoret sikkerlig heller ikke vil kunne undvære en tid fremover; men kontorets arbeide er ogsaa av saadan betydning for fagorganisationen specielt og særlig iaar, at det fortjener en forhøiet bevilgning. Jeg maa derfor paa det bedste anbefale andragendet.

Med socialdemokratisk hilsen

Chr. H. Knudsen,

formand i D. n. arbeiderparti.

Norsk stenhuggerforbund:

Foranlediget ved den av krigen fremkaldte store arbeidsledighet og begrænsning i fortjenesten inden stenhuggerindustrien, har vort forbund andrat sekretariatet om fritagelse for den ordinære kontingent.

Sekretariatet meddelte at det i henhold til lovene ikke hadde adgang til at indvilge et enkelt forbund kontingentfritagelse, men

besluttet at gi forbundet henstand med indbetalingen av den ordinære kontingent for et tidsrum av indtil 5 maaneder.

For maanederne december 1914, januar, februar og mars 1915 benyttet man sig av den givne henstand og kom derved i en gjeld av kr. 1,261.27.

Imidlertid har forholdene siden den tid blit endda værre, medlemsantallet har paa grund av de stadige indskrænkninger gaat ned og i forhold hertil ogsaa indtægterne, derimot har administrationsutgifterne paa grund av de ekstraordinære forhold blit høiere, beroende paa arbeidsgivernes paagaenhet for under paaskud av krisen til stadighet at omgaa indgaaede overenskomster.

I henhold til hvad ovenfor er anført, vil vi andra kongressen om at forbundets gjeld kr. 1,261.27 blir eftergit.

Med hilsen
Norsk stenhuggerforbund
Olof Johanson.

Fra Sekretariatet:

I anledning de foran anførte andragender foreslaar sekretariatet:

- 1) Norsk skog- og jordbruksarbeiderforbunds andragende om fritagelse for ekstrakontingent i kongresperiode indvilges.
 - 2) Norsk matros- og fyrbøterunions andragende om fritagelse for ekstrakontingent indvilges ikke.
 - 3) Det socialdemokratiske pressekontors andragende om bidrag foreslaaes indvilget med det samme beløp som nu, nemlig 1000 kr. aarlig i kongresperioden.
 - 4) Norsk stenhuggerforbunds andragende om eftergivelse av kontingent, kr. 1261.27, indvilges.
-

